

„Az immáron 349 tagegyházat, közel 600 millió keresztyént magában foglaló EVT a világ legnagyobb ökumenikus szervezete.”

► Teremtés – megújulás – tisztújítás – 4. oldal

„...jellemző, hogy amikor ott egy olyan vonulat született, hogy »forradalmi úton kell új, biblikus evangéliumi szellemet az egyházban érvényre juttatni«, akkor többekkel együtt azt vallotta, hogy »az egyházban nem forradalom kell, hanem szolgálat.«

► Dr. Deák János emlékezet – 6. oldal

„Egyházvezetők vagy pozícióban lévők részéről megannyiszor elhangzott, hogy »külföldre szakadt testvéreink ne akarjanak bennünket kioktatni, hogy miképpen kell élnie az egyháznak a szocializmusban«. Csak a felszint látók fogadták el ezt az egykori okoskodást.”

► A tékozló egyház megtérése – 7. oldal

Teremtésvédelmi munkacsoport alakult ► 4. oldal
A zsoldáros és a zsoldos ► 5. oldal

Egy valóban veszélyes könyvről... ► 5. oldal

Imádság gyűjtemény papírlapokon ► 6. oldal

Interjú Itzész Istvánnal és Rezessy Miklóssal ► 8. oldal

Várakozás Krisztusra ► 9. oldal

SEMPER REFORMANDA

„Ez a hit az igazság, azaz Isten igazsága, avagy amely Isten előtt beszámíttatik, mivel az ő ajándéka, és megigazítja az embert, midőn mindenkinek abból ad, amivel adós. Mert hit által lesz büntetlené az ember, és nyer kedvet Isten rendeléseinek elvégzésére. Így magasztalja Istent, és rója le neki adósságát, és önként szolgál az embereknek, ekképpen nekik is megfizet. Ilyen igazság a természetből, szabad akaratból és a mi erőnkől nem támadhat. Amint egyetlen ember sem ajándékozhat magának hitet, úgy senki sem veheti el a hitelenséget sem. Hogyan is akarhatnánk elvenni akár egyetlen apró vétekcsekét is? Ezért hamis színlelés és bűn minden, ami a hiten kívül, azaz a hitelenségben történik, bármilyen jól végződjék is (Róm 14,23).”

► Luther Márton: Előszó Szent Pálnak a rómaiakhoz írt leveléhez (Szita Szilvia fordítása)

Adventi gyertyagyújtás a Luther Kiadó könyvesboltjában – a sokéves hagyománynak megfelelően az idei esztendőben is 10–50%-os kedvezménnyel vásárolhatók meg december 23-ig a kiadó saját kiadványai: teológiai, áhítatos-, szépirodalmi, egyháztörténeti, gyermek-, ifjúsági és hittankönyvek, egyházzenei és ismeretterjesztő kötetek. A részletekről a lapunk a november 30-i számában megjelent négyoldalas ajánlóban, illetve a www.lutherkiado.hu honlapon olvashatnak.

FOTO: BODA ZSUZSA

És a földön erőszak?

■ KORÁNYI ANDRÁS

Sokszor úgy tűnik, mintha még nem jártak volna itt az angyalok. A Betlehem környéki éjszaka örömhíre helyett másodosztályú, bágyadtan villogó égősorok homálya adja az ünnepi készülődés fényét. Miközben az októbertől kapható műfenyők – fenyőfaillatú dezodorral kiegészítve tökéletes karácsonyi hangulatot árasztanak! – előrehozták a felkészülési kényeszt, a valódi advent csöndesen és szerényen, mintha csak úgy belopózott volna.

Nem érezzük igazán az utcán és a boltokban, nem erről írnak cikkeket a világi és egyházi újságok szerzői, pedig de jó lett volna adventet már az első vasárnaptól lelki feltöltődésre hangolva kezdeni! 2008 telén mintha tanácstalanabban és bizonytalanabban lennének, hogy nem fontosabb-e tényleg a világ gondja és törtétele, hogy mennyit és kinek osztanak el, hogy jobb sorsra érdemes közösségeket az egyházon kívül és belül hogyan osztanak meg, hogy élőkét és holtakat a mai elemzők hogyan osztanak ki... Pásztorok vagyunk a betlehemi derengésben, de még a csengő-bongó örömhír nélkül.

Dicsőség a magasságban... De milyen nehéz sokszor tovább mondani! Keresztelő János ítélő keménysége kellene hozzá, hogy halálosan komolyan vegyem magammal szemben: Istené a magasság, és Istené a dicsőség! Ő az Úr – és jaj még a legalázatosabb helytartónak és szolgának is, aki bármikor is helyette akar uralkodni! Ővé az utolsó szó ma és mindenkor – és nem mentesség, hogy mitől érzem feljogosítva magamat, hogy mégis az enyém legyen. Ővé az istentisztelet – és nem perdöntő semmiféle új vagy régi liturgia, mert Istennek van joga egyedül megítélni népének istentiszteletét, ahogyan azt számtalanszor tette az ószövetségben és teszi ma is. És csak érte, az ő akaratából és dicsőségéért van egyház – és jaj nekünk, ha nem leszünk kivétel nélkül gyermekek, akiknek a szája által Isten dicsőségét szerezhet magának.

És az emberekhez jóakarata... Még a bibliafordítók biciskája is beletört az évszázadok folyamán, hogy kinek a jóakarataról is van szó – hiszen a katolikus fordításban a jóakarata emberekéről olvasunk, protestáns Bibliánkban pedig Isten irántunk kijelentett jóakarataról. Különösen is áldott szentírásíge ez, mert így is, és úgy is lehet fordítani, így is, és úgy is értelmes és érvényes! Valójában csak egyre lenne szükség: hogy magunkra fordítsuk.

Aligha lehetne szomjasabb a jóindulatra a kor, amelyben élünk – mert hogy Isten érdeke nélküli, befogadó jóakarata a mi közösségeinket is megrázza és meglevenítheti, afelől nincs kétség. De nem kétséges az sem, hogy minden látszat ellenére gyakran felismerik egymáson az emberek a belülről munkáló valódi indulatokat. A jóakaratra képtelen vagy azon spóroló egyház és tanítvány pedig – ne mentesítsük – maga a csőd. A kiszámíthatatlan, szavában és életében minduntalan megbízhatatlan, mások életével, érzelmeivel, becsületével, javaival játszadozó ember nem érett tanítvány, veszélybe sodorja önmagát éppúgy, mint a reá bízott közösséget, családot, gyülekezetet, egyházat. Ha 2008 adventjén nem mélyülünk az Isten mértékét szem előtt tartó jóakaratra, ha nem ez lesz kereszténységünk és evangélikusságunk hiteles védjegye, akkor csupán a betlehemi éjszaka állott és örömtelen birkaságát fogjuk érezni – ünnepi illatú dezodor ide vagy oda.

És a földön békeesség... Vagy inkább legyünk realisak? Manapság inkább mindenütt terjedő erőszakosság. Utcai erőszak, reklámerőszak, családon belüli erőszak, hatósági erőszak, politikai erőszak, gazdasági erőszak – és hétköznapi erőszakosság, amely lassacskán beivódik-evődik házastársak és családtagok, barátok és munkatársak, szomszédok és gyülekezetek életébe is. Riasztó jelzés, ha az advent és az ünnep elkezd visszaszorítani és meghátrálni közöttünk és bennünk – hiszen tudjuk: mindenkinek annyi ünnepe van, amennyinek végül helyt ad az életében. Ha nem tudjuk megemberelni magunkat, ha Krisztus nem jelent nekünk annyit, hogy reá tekintettel elfogadjuk magunkra és másokra nézve is az erőszakossággal szembeálló békeesség evangéliumát, akkor még most, idejében vegyük elő Bibliánkat, és menjünk a gyülekezetbe: olvasuk és hallgassuk az angyalok szavát, hátha bennünket is visszavezet saját hiábavalóságainktól őhozzá.

Sokszor mégis elődereng, hogy jártak már itt az angyalok, hogy van mit hirdetni Isten dicsőségéről és jóakarataról, emberi jóindulatról és örömet árasztó békeességről. Hiszen végső soron ezért – és nem másért – vannak gyülekezetek és Bibliák, istentiszteletek és liturgiák, lelkesek és felügyelők, presbiterek és keresztyén testvérek. Ezért vannak a pásztorok, és ezért van a nyáj, akárcsak egykor, a betlehemi pusztában. Ez a hír őket egykor még nagyon meglepte.

Hálaadás – Cavinton helyett

Kettős jubileum Szekszárdon

► Kettős ünnepi évfordulóhoz érkeztek az idei év végén a szekszárdi evangélikusok. A december 6-án megtartott hálaadó istentiszteleten az egyházközösség megalakulásának századik és templomuk felszentelésének nyolcvanadik jubileumát ünnepelethették a szekszárdi gyülekezet tagjai. A kettős ünnep szentelési és igehirdetési szolgálatát Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke végezte Sefcsik Zoltán helyi lelkész liturgiai szolgálatával.

FOTO: PETRI GABOR

Gáncs Péter Zsolt 103,2 és Mt 11,28 alapján tartott igehirdetésében „Cavinton helyett” a zsoldár hálaadásra felszólító szavait ajánlotta a gyülekezet számára az emlékezet felfrissítésének hatékony szereként. Felidézte azokat a jelentős társadalmi, közéleti, politikai, kulturális és sporteseményeket, amelyek a gyülekezetalapítás évében, 1908-ban és a templom felszentelésének esztendejében, 1928-ban történtek. A történelmi visszatekintésben úgy érezzük, hogy ezekért a „dicső” eseményekért (mint például a

Nyugat című folyóirat indulásáért) mindannyian hálaánkat fejezhetjük ki.

„De minek lehet örülni, és miért lehet hálásnak lenni 2008-ban? A háláról hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy csak a messze mögöttünk hagyott eseményekre vonatkozhat” – mutatott rá az egyházkerület püspöke. Újabb felsorolás következett: Gáncs Péter hálaadásra méltó egyházmegyei, -kerületi és országos esemé-

nyeket, közös élményeket, örömeiket és sikereket említett ez évből, hogy végül, az esztendő végére „megérkezzen Szekszárdra”, és beszámoljon arról, milyen nagy öröm volt számára az ünnepre való készülődés közben olvasni Sefcsik Zoltán lelkész beszámolóját a gyülekezet gazdag és színes életéről, a sokféle alkalomról, a kisebb közösségek aktivitásáról.

► Folytatás a 3. oldalon

Életműdíj-átadás a könyvbemutatóon

Gerzsenyi Sándor

Gerzsenyi Sándor baptista lelképásztor, költő, újságíró, lapszerkesztő vehette át idén a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) Rát Mátyás-életműdíját. A kitüntetést Budapest, a Pilinszky János irodalmi kávéházban nyújtotta át a szervezet elnöke, Novotny Zoltán a hetvenöt éves keresztyén tollforgatónak, akinek életútját Marosi Nagy Lajos eleve-nítette fel laudációjában. Gerzsenyi Sándor húsz éven át volt baptista testvér-lapunk, a Békéhművek munkatársa. Nemcsak mint újságíró, hanem mint olvasószervekesztő, később pedig – két ízben is – mint a lap felelős szerkesztője.

Az első magyar nyelvű újság szerkesz-

tőjéről elnevezett díj ünnepélyes átadására méltó alkalmat kínált a protestáns tollforgatók első antológiájának december 3-ai sajtóbemutatója. A Prúsz gondozásában Harangbongás címmel megjelent kötetet Novotny Zoltán ajánlotta a különböző médiumokat képviselők figyelmébe. (A Prúsz elnökével interjú a 3. oldalon.)

A Pilinszky Café pinceklubját csaknem szüneteltető vendégereg előtt Oberfrank Pál színművész olvasott fel kettőt az összesen félszáz írást tartalmazó gyűjteményből. A médiaesemény moderátora a szövetség titkára, Szentesi Zöldi László, a Magyar Hírlap főszerkesztő-helyettese volt.

► EvÉlet-infó

FOTO: LUKÁCS GÁBOR

Szentesi Zöldi László titkár köszönti a vendégeket a Protestáns Újságírók Szövetségének december 3-ai rendezvényén. A kép jobb szélén Novotny Zoltán elnök, mellette a Harangbongás című kötet szerkesztői: T. Pintér Károly és Faggyas Sándor elnökségi tagok.

A BIBLIA ÉVE

János második levele – összetartozás

Ugyanaz a közösség, bizonyára ugyanaz a presbiter, ugyanaz a problémavilág, mint amellyel az első jánosi levélben találkoztunk. Ez a levél azonban már nem kifejtés, inkább csak rövid emlékeztetés, egy mindössze tizenhárom versből álló életjel az idős tanítótól: nem feledelek el benneteket, sokat gondolok rátok, tudom, hogy továbbra is hűségesek vagytok a tanításhoz – annak ellenére, hogy a helyzet nem könnyebb, mint az első levél megírása idején.

A címzettek megnevezése helyett ennyit mond: „a kiválasztott Úrnőnek”. Nyilvánvaló metafora, az egyházat, illetve annak helyi megjelenési formáját, a gyülekezet közösségét nevezi így. Az egyház anyjaként óvja, gondozza, táplálja a gyermekeit, akiknek az a legfontosabb tulajdonságuk, hogy minden pillanatban tudatában vannak, kicsoda megtiszteltetés az egyházzal tartozni, és milyen naponkénti feladatot jelent a parancs: „Szerezétek egymást!”

Kötelező gyakorlat

A jézusi szeretetparancs megismétlésevel János presbiter valóban nagy felelősséget rak az „Úrnő” valamennyi mai gyermekének a vállára: „Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten...”

Az egyház tagjai az egyház mai formáját és életjelenségeit látva gyakran arra a téves következtetésre jutnak, hogy sok más fontosabb dolgot is jelent az egyház, mint a mindig minden körülmények között és mindenáron összetartozó Krisztus-hívők közösségét: intézményeket, egzisztenciát, kultúrát, hagyományt, oktatást, politikát, világnézetet, „értékeket”, közös célokat és állami normatívát. Ezek azonban csak késői hozadéka mindannak, amit a keresztény egyház tagjainak Krisztus szeretetén alapuló összetartozása jelentett.

A keresztény vértanúkat ezek a hozadékok feltehetően soha nem tették volna képessé arra, hogy vállalják a leggyalázatosabb halálméretet is Urukért és az egymás iránti – nem érzett, hanem tudatosan vallott – szeretetért. Az egyik legkorábbi ókeresztény gondolkodó, Tertullianus szerint azonban ez a feltétel nélküli és a mindennapi logika szabályainak ellentmondó összetartozás és szeretet még az egyház legmegátkozottabb ellenségeit is elbizonytalanította és elcsendesítette.

A vég kezdete

Egy brit futurologus szerint a nyugati keresztény egyház hanyatlása néhány évtizeden belül oda vezethet, hogy szociológiai tekintetben a keresztények helyzete nagyon hasonlóvá válik ahhoz, mint amilyen az első keresztényeké volt a hanyatló Római Birodalomban: nevetésség, megvetett, jogfosztott és kizsáírt kisebbségé válnak. Paradox módon azonban ez a hanyatlás a valódi hit megmentőjének bizonyulhat. Megszabadulva a sallangoktól, a hatalom és a régi nagyság bűvöletétől, az egyház végre ismét azzá válhat, ami kezdetben volt: egymást szerető, elkötelezett, a Krisztus szeretetének eltérhetetlen kötelékével egymáshoz kapcsolódó emberek közösségévé – akikre értetlenül, de csodálattal tekintenek a kívülállók.

▶ Magyar Bibliatársulat

* myLuther – www.myluther.hu
A hit közös, a többi ráadás...

ADVENT 3. VASÁRNAPJA – Jn 5,31–38

Készíts fel, Uram!

A VASÁRNAP IGÉJE

Ez a Fiú tanúságtétele az ember számára elképzelhetetlen szeretetről, amely válogatás nélkül mindenkihez szól, és mindenkinek felkínálja a visszatérés lehetőségét. Nem hiába vártak azok, akiknek már kétségbeesni sem maradt erejük, akik talán már nem is hittek, csak az utolsó utáni esély képtelenségével engedték magukat belezuhanni Isten kezébe; jó helyen álltak meg, akik a városban kívülre, a Koponya-helyre igyekeztek.

„Csak egy ideig akartatok az ő világozásában örvendezni” – szól a jézusi szemrehányás. Hamar feledésbe merült az útkészítő szava. Lehet, hogy a valósággal való szembesülés már nem volt olyan jó.

Lehet, hogy királyt akart a jóllakott ötezer, nem pedig elbűjő Mestert. Lehet, hogy harci ménen tartott diadalmmentet, nem pedig szamarat akart látni a páskára gyülekező jeruzsálemi sokaság. De akinek szívében a Lélek tanúskodott a Fiúról, az felismerte, hogy az egész Jézus-esemény az egyszerű és megismételhetetlen kinyilatkoztatása Isten szerete-

tének, és másban, máshol nem lesz soha ennyire metszőn, élesen világos, hogy Isten szereti teremtett világát és benne az embert: a lázadót, a vele szembe fordulót, az elbukót. Nem hiába vártak azok, akikben éltek az ősi szavak; jó helyen kerestek, akik Jánostól Jézus felé indultak.

Sokan és sokszor nem értették Jézust, elmentek mellette, vagy egyenesen ellene fordultak. Pedig az a teljesség, amely földi létéből, küldetéséből fakad, minden ember számára gyógyulás, kegyelem és élet. Szólaljanak meg minden idők útkészítői, és hangozzon mindig friss hangon, kétezer év múlhatatlan harmóniájában: ő jön! Érkezik, mint egykor a betlehemi éjszakában.

Az adventi csend nem süket hallgatás, nem mondanivaló nélküli némaság, hanem a lélek csendje, amelyben egyre tisztábban, egyre érthetőbben hangzik a felkészítő üzenet: már elindult feléd is, hogy megajándékozzon! Ámen.

■ ÖRDÖG ENDRE

Imádkozunk! Készíts fel, Urunk, hogy ünnepeink ne legyen csalódás! Készíts fel, Urunk, hogy szereteted világozása tovább ragyogjon, mint az ünnep múltj fényei. Készíts fel, Urunk, hogy karácsony ünnepe életre szóló ajándékot hozzon! Ámen.

Oratio œcumenica

Megváltó Jézusunk, aki nem rösteltél emberré lenni, és nem szégyellted testben olyanná lenni, mint mi, hallgasd meg könyörgéseinket, amelyeket emberi módon, az Istenemberhez kiáltva mondunk el neked!

Könyörgünk a biznyságtévőkért, akik életüket arra szánták, hogy egyre csak beszéljenek rólad másoknak, hogy megtudja a világ, ki vagy te, és ki az, aki elküldött téged. Kérünk téged, Lelked által hívj el fiatalokat a jánosi szolgálatra, hogy legyenek olyanok, akik előtted járnak, egyengetik ösvényeidet és készítik az utadat az elcsüggedt szívekhez, kiszáradt élethez, sivár tekintetű keresőkhoz, megkérgesedett lelkű férfiakhoz és nőkhöz, a benned ellenséget látó kiábrándultakhoz.

Könyörgünk hozzád a közöttünk élő apostolokért, akik éppoly törekény életű emberek, mint mi mindannyian. Töltsd el őket önmagaddal, hogy tanúságtételük rólad, az egyetlen lehetőségéről, a tiszta igazságról és valódi szolgálatról szóljon.

Urunk! A várakozás idején is hozzád fordulunk. Könyörgünk hozzád: gyűjts világozást, hogy világoljunk, szítsd fel a tüzet bennünk, hogy hitünk, mindenél drágább ajándékod ki ne aludjon. Könyörgünk ébredésért, azért, hogy emberek sokasága ismerje fel benned a földi élet és az örök élet titkát.

Könyörgünk hazánkért, becsületet vezetőkéért és politikusokért.

Várj, ember szíve, készen, várd Isten Harcosát

ÉNEKKINCSTÁR

Eged Isten diczerünc,

▶ Az adventi időszak harmadik vasárnapján Jézus Krisztus legkövetlenebb tanújának, Keresztelő Jánosnak a személyén keresztül láthatjuk, hallhatjuk, mit jelent a Messiás útkészítőjének lenni ebben a világban. János üzenetében az Eljövendő ígérete és a hitlenség, az üzenet meg nem hallása felelt kimondott ítélet egyszerre van jelen, s ez a kettősség jellemzi a vasárnap üzenetét is.

Már a bevezető zsolnában megtaláljuk egyrészt az apostoli buzdítást az örömről: „Örvüljétek az Úrban mindenkor!” (Fil 4,4), másrészt az ítélet ígéretét is: „...mert eljön, hogy ítélezzék a földön. Igazságosan ítéli a világot, pártatlanul a népeket.” (Zsolt 96,13) A vasárnap igéi ugyancsak ennek a gondolatkörnek egy-egy hangsúlyát emelik ki. Az ószövetségi olvasmány Mózes ötödik könyvéből a Tízparancsolat első két parancsolatát idézi, a levélbeli íge (2Tim 1,8–14) pedig a Jézus Krisztusban megjelent és az apostoli biznyságtétel-

ben megszólaló szabadítás és elmúlhatatlan élet megragadására biztat. Végül az ígértetés alapigéje (Jn 5,31–38) egyértelművé teszi, hogy a világozás, amely Keresztelő János útkészítő szolgálatában eljött ebbe a világba, egy még nagyobb világozásra, Jézus Krisztusra magára mutat.

A vasárnap graduálénekét az Istentől el nem állók kezdetű ének (EÉ 337) dallamára énekeljük, amely reformáció korában egy lyoni világi forrásból került a protestáns koráldallamok közé. Dallamossága és lendülete jól illik Valentin Thilo (1607–1662) verséhez, amely énekünk szövegálapja.

Thilo születési helye nem ismert, de annyi bizonyos, hogy korán elvesztette szüleit, s nevelését két professzor vállalta magára, akik közül az egyik lelkész is volt. Ő maga a königsbergi egyetemen folytatta tanulmányait, amelynek később retorikaprofesszora s két ízben rektora is lett. Költőként több egyházi énekszöveget írt, közülük legismertebb adventi énekünk, a Várj, ember szíve, készen (EÉ 140).

Az eredetileg csupán három versszakos költemény az 1657-es lüneburgi éne-

nyének mértéke csak ezekkel a képekkel írható le.

Énekünk harmadik versszaka világozásra teszi, hogy a várakozásnak s az útkészítésnek nem elsősorban külső jelekben kell megnyilvánulnia, hanem az emberi szívben végbemenő folyamatokban. A gőg és a felfuvalkodottság ugyanis alkalmatlanná tesz az isteni üzenet meghallására s végső soron a Megváltó befogadására.

A záró, negyedik strofa talán a legbensőségesebb, hiszen ebben nem csupán a készség fogalmazódik meg a szív késztételére, hanem a kérés is, hogy a Megváltó maga készítsen helyet szívünkben a saját maga számára. Az alázat jele, hogy a szerző Jézus Krisztus születésének szerény körülményeihez, a jászolhoz és az istállóhoz hasonlítja az ember életét. Az útkészítésre való felszólításból így az ének végére az egyébként erre méltatlan ember hívása szólal meg, hogy a Megváltó hozzá, az ő szívének szerény körülményei közé is eljőjön.

Ez az adventi öröm forrása minden Krisztusban hívó s hozzá az adventi időben közelebb kerülni vágyó számára.

■ WAGNER SZILÁRD

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

Szekszárdi jubileumok

◀ Folytatás az 1. oldalról

„Az Úr 2008-ban is csodásan működik a tolnai dombokon” – szögezte le a püspök, és hangsúlyozta, hogy világnak jelenlegi viszonyai közepette elemi igény kezd ébredni az emberekben a jól működő kisközösségek iránt. A szekszárdi gyülekezet élen jár és példát ad e téren: virágzó kisközösségei részei a nagy egésznek, és élő kövekként épülnek be az egyház épületébe, Krisztus testébe.

Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlést megnyitó dr. Muth Lajos, a Szekszárdi Evangélikus Egyházközség felügyelője köszöntőbeszédében emlékezett meg a gyülekezet kettős jubileumáról. Az egyházközség száz évét Né-

meth Pál, a gyülekezet kántora, a templomépítő lelkész, Németh Gyula fia foglalta össze, majd bátyja, Németh László mondott el néhány személyes vonatkozású történetet a templom építésének és felszentelésének időszakából.

Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő üdvözlő szavai után Gáncs Péter a kerület elnöksége nevében ajándékkal köszöntötte a hetven éve kántori szolgálatot végző Németh Pált. Andorka Árpád egyházkerületi felügyelő a Tolna-Baranyai Egyházkerület képviselőjeként üdvözlötte saját gyülekezetét. A korábban Szekszárdon szolgáló lelkészek közül ifj. Hafenscher Károly emlékezett vissza szolgálatának éveire, és mondta el jókívánásait a gyülekezetnek.

■ PETRI GÁBOR

A SZERZŐ FELVÉTELE

Kutyából nem lesz szalonna – vagy mégis?

▶ Ifjúsági evangélikus sorozatot szervezett Kutyából nem lesz szalonna címmel november 4. és 6. között a Collegium Academicum Lutheranum és a Főiskolás Ifjúsági Keresztény Egyesület a kolozsvári evangélikus-lutheránus templomban. Az alkalmon Szeverényi János magyarországi evangélikus missziós lelkész hirdette Isten ígétét.

A jelenlevők közösen tették fel többször is a kérdést: lehetséges-e, hogy a girhes, semmirevaló, vad kutyából szalonna legyen? Azaz lehet-e egyáltalán valamit kezdeni azokkal az emberekkel, akiket a társadalom semmirevalóknak, használhatatlannak titulál, vagy akár ők tekintenek így saját magukra?

Az igehirdető hangsúlyozta, hogy az embernek ugyan lehetetlen, de Istennek lehetséges az életüket megújítani, újjáteremteni. Állítását bibliai alakok példájával támasztotta alá. A gyilkos Mózesben Isten már előre látta a nép szabadítására alkalmas személyt, Simonban, a kemény halászból látta Pétert, akire később az egyházat bízta. Isten bennünk is látja azokat a képességeket, lehetőségeket, melyeket mi nem használunk, s éppen

ezért használni akar minket. Feladatokkal akar megbízni bennünket, kutyákhoz hasonló embereket, hiszen neki van is hatalma mindezt véghezvinni velünk, csupán az a kérdés, hogy mi akarjuk-e. Belekapaszkodunk-e Krisztus kegyelmébe, hallgatunk-e hívó szavára, és végül elindulunk-e azon az úton, amelyet számunkra kijelölt?

A háromnapos evangélikus sorozat több mint négyszázan vettek részt. A közös éneklést minden este más-más ifjúsági

Az evangélikus sorozat november 2-án – mintegy lelki előkészítésként – reformációi, úrvacsorás ifjúsági istentisztelet előzte meg ugyancsak az evangélikus-lutheránus templomban, közös liturgiával.

A sorozat azt példázta, hogy a különböző felekezeteket Isten ígéje közösségbe hívja és egyé formálja, hiszen benne leomlanak az elválasztó falak, és egy nyájjá lesznek az egybegyűltek. A rajta részt vevők átélhették,

A SZERZŐ FELVÉTELE

zenekar vezette. A rendezvény csendestával és szeretetvendégséggel zárult, mely lehetőséget adott a személyes beszélgetésekre, ismerkedésre.

hogy bár különbözőek, egy szívvel és egy lélekkel tudták dicsőíteni a mindenható Istent.

■ FEJÉR OLIVÉR

Harangbongás

Protestáns újságcikk-antológia

▶ Harangbongás címmel protestáns tollforgatók írsaiból jelentetett meg antológiát a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). A küllemben is igényes kötetet december 3-án sajtótájékoztatón mutatták be Budapesten, a Pilinszky János irodalmi kávéházban. A vállalkozásról a szövetség elnökét, Noviny Zoltán sportriportert kérdeztük. (Az alábbi interjú a könyvbemutató előtt, december elsején közölte a Magyar Hírlap című napilap.)

– A hazai sajtótörténetben egyedülálló ez a kiadvány. Szövetségünk elnöksége tavaly határozta el, hogy 2008-ban nem évkönyvet jelentetünk meg, hanem a legszélesebb olvasóközönség elé tárunk egy válogatást a szövetséghez kötődő írók-újságírók munkáiból. Tematikai és műfaji megkötés nélkül kértünk meg meg nem jelent vagy 2007-ben publikált kéziratokat, hogy az antológiával a protestáns tollforgatók alkotói sokszínűségét is reprezentálhassuk.

– Eszerint a Harangbongás nem csupán vallási témákkal foglalkozik?

– Ahogyan a könyv előszavában is olvasható, a legkülönbözőbb témájú jegyzetek, tárcák, interjúk, portrék, riportok és esszék eklektikus kavalkádja szerveződött köteté. Ötven írás közreadására futotta most a keretből, vagyis az antológiát félszáz szerző jegyzi. Az kétségtelen, hogy – mivel a szerzők nemcsak a szövetséghez, de valamely protestáns felekezethez is szorosan kötődnek – közülük sokan nyúltak vallást, egyházukat érintő témákhoz. Érdekesként megemlítem, hogy két református püspökkel készült interjú is olvasható az antológiában, míg az evangélikus egyház lelkészi vezetői közül kettő – Fabiny Tamás és Gáncs Péter – egy-egy izgalmas publicisztikával van jelen. Már mindketten a Prúsz tagjai voltak, amikor püspökké választották őket...

– Említene néhány további nevet is a szerzők közül?

– Jó szívvel ajánlhatom valamennyi szerzőnk írását az olvasóknak, akik számára leginkább persze valószínűleg a napi- vagy hetilapoknál dolgozó újságírók neve lesz ismerős. Az azonban ön-

magában is érdekes lehet, hogy egy-egy sokat publikáló szerző – mondjuk Alexa Károly, Balavány György, Devich Márton, Faggyas Sándor, Fábrián Gyula, Joó István, Krug Emília, Szentesi Zöldi László vagy épp Torkos Matild – melyik írását érdemesítette a „hosszabb szavatoságot ígérő” antológiában való megjelenésre.

– Egy ilyen névsor sokakban felkeltheti az érdeklődést a Protestáns Újságírók Szövetsége iránt. Mit kell tudni a Prúszról?

– A szövetség 2004-ben alakult azzal a céllal, hogy – az egyházi és világi médiumoknál dolgozó újságírókat, televíziósokat, rádiósokat tömörítő közhasznú egyesületként – képviselje a protestáns értékeket a médiában, illetve a közéletben. Bár teljes jogú tagjaink létszáma a kétszázhoz közelít, konferenciáinkon és egyéb szakmai rendezvényeinken még mindig képesek vagyunk családias – hadd ne mondjam, testvéri – légkörben együtt lenni. Az idén is átadjuk az első

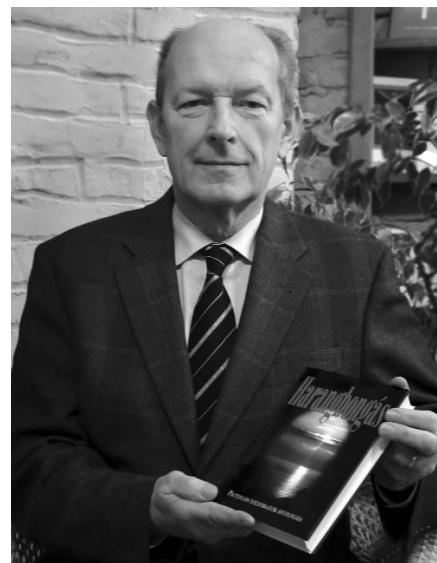

FOTO: BODA ZSUZSA

magyar hírlapíróról, Rát Mátyás evangélikus lelkészről elnevezett életműdjunkat, amelynek két legutóbbi kitüntetettje szintén szerepel írásával a Harangbongás című kötetben.

■ BZS

A Harangbongás című antológia Budapesten kiadónk Üllői úti könyvesboltjában, illetve a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban is kapható, de előfizetők – utánvéttel – közvetlenül szerkesztőségünkől is megrendelhetik. Ára 2500 Ft + postaköltség.

Mesterségünk címere...

„És akkor így szólt a fekete konyhásnő: »Gyere, Jenny, itt van az új magyar lány!»” – Harsány nevetés fogadta az emlékidézésnek ezt a mondatát. Benne megragadható egyrészt az a folyamatosság, amelynek jegyében magyar teológushallgatók és lelkészek 1985 óta jelen vannak az Egyesült Államokban, másrészt az a tény, hogy ösztöndíjuk kiegészítése céljából legtöbbször mosogatót vagy egyéb munkát szöktek vállalni.

Tizenhatan jöttünk össze azok közül, akik az elmúlt huszonhárom évben amerikai egyetemeken és szemináriumokon tanulhattunk. Különbözők voltak a helyek (Chicago, Columbus, Minneapolis, Boston, Princeton, Berkeley), és nagyon sokat változtak az idők, ám sok szempontból közelebb voltak az élmények.

Az egyik egykori ösztöndíjas elmondta, hogy az első idegen szó, amelyet Chicagóban megtanult, a diversity, vagyis a sokféleség volt. Az amerikai társadalmat és a tanulmányi lehetőségeket egyaránt jól jellemzi ez. Az oda érkezőt először szinte mellbe vágja a kulturális és teológiai sokszínűség. Szinte mindenki nagyra értékelte a kinti kutatási lehetőségeket. Volt, aki négy bőrdíj könyvvel érkezett haza. Kinek-kinek lehetősége nyílt specializálódásra is. Volt, aki a kórházi lelkigondozásban vagy a „story-telling”-hez, történetmondáshoz is kapcsolódó narratív teológiában és igehirdetési gyakorlatban mélyedt el, és volt, akit a teológia és a természettudomá-

nyok találkozása vagy a környezetvédelem ragadott meg. Kettő is elmondta, hogy kinti tanulmányaik során a családon belüli erőszak témájával kezdtek behatóan foglalkozni.

A beszélgetés egyik résztvevője eredetileg nyelvészeti tanulmányokra kapott ösztöndíjat, ám éppen ott kerítette hatalmába a teológia. Egy kutatói ösztöndíjas pedig előbb Shakespeare-t tanított amerikai diákoknak, ám legszívesebb ő is a hittudományokkal foglalkozott.

Feltűnően sokan mélyedtek el a kontextuális teológiában. Ennek jegyében első kézből kaphattak tájékoztatást az afroamerikaiak vagy éppen az indiánok életéről és vallásosságáról, továbbá a posztmodernről vagy a felszabadítási teológiáról.

Többen nagyszerű lehetőségként élték meg, hogy a tanulmányokhoz kapcsolódóan utazhattak is: volt, aki háromszor is járt egy dakota rezervátumban, más pedig dél-amerikai körúton vehetett részt. Ismét más egy chicagói thai közösségben szolgált hónapokon keresztül.

A legtöbbször persze elsősorban a tengerentúli magyar gyülekezetekkel kerültek kapcsolatba. Nem csoda, hogy újra és újra előkerült Bernhardt Béla főesperenék, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia (AMEK) elnökének a neve. Feleségével és munkatársaival együtt ő különösen is sokat tett a magyar ösztöndíjasokért. Hosszú éveken át természetes volt, hogy az Amerikába érkező magyar diák először az ő clevelandi otthonuk-

ÉGTÁJOLÓ

ban tájékozik a feladatokról és a lehetőségekről. Az amerikai magyarság fokozatos elerőtlenedését jelzi ugyanakkor az a tény, hogy az évek múltával egyre kevesebben végeztek alkalmi szolgálatot kinti magyar gyülekezetekben. Legtöbbször ezzel együtt megható élményeket őrzünk a tengerentúli magyarokkal való személyes találkozásokról, a közöttük végzett szolgálatokról. Sokan vesszük azóta is örömmel kézbe a tengerentúli evangélikusok Erős Vár című lapját.

A sajátos „osztálytalálkozó” résztvevői többnyire félszavakból is megértették egymást. Egy-egy professzor alakjának vagy helyi szokásnak a megemlézése legtöbbször az otthonosság érzését keltette.

A hasonlóságok mellett persze számottevő különbségek is napvilágra kerültek. Ez nem is csoda, hiszen a közel két és fél évtized során sokat változott Amerikai és a világ. Kezdetben még „a vasfüggönyről túlról” érkeztünk, és kapcsolódóan a szövegünk a tengerentúli emigráció képviselőivel, vettünk részt egy-egy 1956-os megemlékezésen.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Megalakult az Ararát teremtésvédelmi munkacsoport

► A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma létrehozta a teremtésvédelmi-ökológiai munkacsoportot. Alakuló ülésére november 25-én került sor. Tagjai Gáncs Péter, dr. Béres Tamás, Bogdányi Mária, Jerabek-Cserepes Csilla, Kézdy Edit, Kodácsy-Simon Eszter, Mesterházy Balázs, Réz-Nagy Zoltán és dr. Széchy Béla József.

A teremtésvédelem témájával évek óta találkozhatunk evangélikus alkalmainkon: hálát adhatunk a teremtett világért istentiszteleteken és iskolai csendesnapokon; megcsodálhatjuk a teremtés szépségeit és értékeit ifjúsági táborokban; megismerhetjük a környezettudatos gondolkodást és életmódot konferenciákon; felfedezhetjük embertársaink iránti felelősségünk példáját a méltányos kereskedelmén keresztül; vagy olvashatunk ökológiai cikkeket és tanulmányokat az *Evangélikus Élet* hasábjain, a *Lelkipásztor* című folyóiratban vagy az idén megjelent, *A teremtés ünnepe* című kötetben; teológiai hallgatóként pedig tanulhatunk a lelkes és a hittanár ökoteológiai felelősségéről is.

Keresztény felelősségünk felismerésére utal, hogy több gyülekezet és intézmény rendez kü-

lönféle alkalmakat a környezetvédelem témakörében. Sok gyülekezet szervez ökoteológiai előadásokat vagy kerekasztal-beszélgetéseket. Egyre több evangélikus irodában keresik meg az újrapiír beszerzésének lehetőségeit, és egyre kevesebb helyen használnak palackozott üdítőket

Az Ararát hófedte hegycsúcsa

és műanyag evőeszközöket a szeretetvendégségek alkalmával. Lelkesek és gyülekezeti tagok egyaránt részt vesznek olyan kezdeményezésekben, amelyek akármilyen apró cselekedettel is, de a Teremtő munkájának megóvását tűzik ki célul.

A teremtett világ még tudatosabb védelme volt a célja a Ma-

gyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériumának is, amikor 2008 októberében életre hívta az *Ararát teremtésvédelmi-ökológiai munkacsoportot*. A munkacsoport tagjai között olyan lelkesek és tanárok vannak, akik a Teremtő iránti hálájuk és szeretetük kifejezéséeként elkötelezték magukat a teremtés védelme mellett, s mindannyian igyekeznek egy-egy keresztény közösség életét környezettudatosabbá tenni a mindennapokban is.

A munkacsoport célja, hogy felhívja a figyelmet a teremtett világ iránti keresztény felelősségünkre és a bibliai teremtéstan hangsúlyaira – különös tekintettel a világ mai helyzetére. Terünk, hogy oly módon éljük életünket, és úgy nyújtsunk segítséget egyházunk közösségeinek a fenntarthatóság felé vezető út megvalósításában, amely lehetővé teszi, hogy a mindennapokat Isten gondos sáfaraiként élhesük meg, ünnepeinket pedig a teremtett világ részeként Isten dicsőítésével tölthessük meg.

Bízunk abban, hogy Isten segítségével közreműködhetünk a teremtés megőrzésében és az ökológiai krízis megfékezésében. Reméljük, hogy közösségeink így még több lépést tudnak tenni – bibliai feladatukat teljesítve – annak érdekében, hogy műveljék és őrizzék a teremtett világot.

■ KODÁCSY-SIMON ESZTER

Teremtés – megújulás – tisztújítás

Bővebben az ökumenikus tanács ünnepi közgyűléséről

Mint arról az *EvÉlet* múlt heti számában röviden már hírt adtunk, a genfi székhelyű Egyházak Világtanácsának (LVT) hatvan évvel ezelőtti megalapítására való emlékezéssel kezdődött december 1-jén a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának ez évi közgyűlése. A világszervezetet 1948. augusztus 23-án Amszterdamban hozták létre. Alapítói közül nem hiányzott a Magyarországi Evangélikus Egyház, de sajnálatos módon hiányzott a hivatalos magyar evangélikus delegáció – D. Ordass Lajos püspök akkor már megindult koncepcióos pere miatt. Így az alakuló ülésen éppen külföldön tanuló ösztöndíjas diákok képviselték a magyar evangélikusokat: *Vajta Vilmos, Leskó Béla és Pósfay György*.

Az egyetlen élő magyar evangélikus résztvevő, dr. Pósfay György Genfből személyes hangvételű levélben köszöntötte a közgyűlésen egybegyűlteket. Sorra életesen engedtek bepillantást annak az évnek a viszonyaiba, amely nemzetünknek és egyházainknak szinte máig ható, sajnálatos „fordulatot” hozott, de az Isten áldott szolgálatai lehetőségeket adó kegyelmébe is.

A megemlékezést Gáncs Péter evangélikus püspöknek, az EVT Központi Bizottsága tagjának bevezetője nyitotta meg, rámutatva – egyebek mellett – a világszervezet és a magyarországi tagegyházak közötti kapcsolatra. *Doug Chial* amerikai református lelkész, aki az EVT-ben a tagegyházakkal és tagszervezetekkel való kapcsolattartás felelőse, a világtanács nevében köszöntötte a közgyűlést. Az immáron 349 tagegyházat, közel 600 millió keresztényt magában foglaló EVT a világ legnagyobb ökumenikus szervezete.

A tanács tevékenységéről szólva Chial kiemelte a római katolikus egyházzal való fontos együttműködést, valamint az evangéliumi/pünkösdi egyházakhoz fűződő kapcsolatok erősödésének fontosságát. *Dr. Tóth Károly* nyugalmazott református püspök az ökumené jelenlegi kihívásait tűz pontban foglalta össze, amelyek között az első így hangzott: „...az egyházak szétöregedése bűn az evangélium ellen.”

Doug Chial az EVT nevében megkoszorúzta az intézményes magyarországi ökumenikus mozgalom megindulásának hatvanöt éves évfordulóján állított emléktáblát, illetve méltatta az együttműködést.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa – hasonlóan a nemzetközi ökumenikus szervezetekhez – mintegy másfél esztendővel ezelőtt megkezdte tevékenységének elemzését, az új kihívások mérlegelését, új feladatok és az azokhoz illő új munkamódszerek kidolgozását. Ennek a folyamatnak – amelyről *Tarr Zoltán* zsinati tanácsos tájékoztatta a közgyűlést – az egyik jellemzője a szorosabb kooperáció azokkal az egyházakkal és keresztény közösségekkel, amelyek együttműködő partnerei a tanácsnak. Ennek az együttműködési készségnek kifejezéséeképpen kaptak meghívást és tartottak beszámoló a Keresztény Ökumenikus Baráti Társaság és a Fokoláre Mozgalom képviselői *A hívek kezdeményező ökumenéje* és *A szeretet cselekedeteinek ökumenéje* címmel. *Hecker Róbert* szolnoki metodista lelkész pedig arról számolt be – *A pásztorok és a nyáj ökumenéje* címmel –, hogy egy nagyvárosnak a különböző felekezeti lelkipásztorai hogyan gyakorolják a testvériséget, és milyen áldások születnek ebből mind gyülekezeti, mind pedig helyi társadalmi téren.

A közgyűlés a környezet-szennyezés és klímaváltozás drámai következményeinek tudatában, valamint az ember teremtésben kapott megbízatására emlékezve az alábbi határozatban fordul a tagegyházakhoz a teremtés védelme érdekében (*lásd keretben*). E javaslat szellemében a Szociáletikai Bizottság liturgiai és tanulmányi segédanyagot készít a gyülekezetek és intézmények számára abban a reményben, hogy az ajánlást imádságos elemzések követik, amelyek pedig a környezettudatosság érvényesülését elősegítő szemlélet- és gyakorlatváltást hoznak az egyházak szűkebb és tágabb köreibben egyaránt.

A közgyűlés elfogadta módosított alapszabályát, amely a szervezetnek a jövőben szélesebb ölelésű, dinamikusabb és

spirituálisabb ökumenikus tevékenység kereteit határozza meg. Megválasztotta továbbá a testület – három évre – a szervezet vezető tisztségviselőit. Az ökumenikus tanács elnöke *D. Székely Imre* lett (evangélikus); a főtitkár *dr. Bóna Zoltán* (református); az alelnöki tisztséget *dr. Márkus Mihály* (református), *Csernák István* (metodista) és *Kalota József* (ortodox) tölti be. Hétfős operatív testület is választott a közgyűlés, amely havonkénti ülésezésével fogja biztosítani a dinamikus és átgondolt munkát.

Az ünnepi közgyűlés résztvevői három szerény, de színvonalas füzetet is átvehettek. Az egyik a *Gondolatok az Ökumenikus Charta irányelveihez* címmel tartalmazza magát az *Ökumenikus Chartát* és a megfelelő fejezetekhez illesztve azokat a gondolatokat, magyarázatokat, amelyeket – különböző felekezeti – elismert hittudósok, lelkipásztorok írtak. Ezt a füzetet egyébként az ökumenikus tanács tagegyházainak minden gyülekezetébe megküldjük azzal a reménységgel, hogy a benne foglaltakat az adott közösségben is megfontolják, továbbgondolják s a krisztusi egység megélésben javukra fordítják. E füzet a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának hatvanöt éves, az Egyházak Világtanácsának hatvanéves, valamint az 1959-ben alakult Európai Egyházak Konferenciájának – az *Ökumenikus Charta* társszerzőjének – az ötvenéves évfordulóját is ünnepljük.

A helyi ökumenikus együttműködésnek szép dokumentuma az *Esztendőről esztendőre* című kiadvány, amely a csurgói keresztényeknek az elmúlt húsz évben szerzett imaheti igehirdetéseit teszi közzé. Továbbá elkészült a 2009. évi imahét tematikus füzet is. Ebben az esztendőben a koreai keresztények dolgozták ki a tematikát az ezékieli prófécia alapján, „hogy eggyé legyenek a kezdedben”.

Advent napjaiban Jézus Krisztus imájához is csatlakozva kívánjuk, hogy mennyei Atyánk gondviselő ölelésében ünnepeleljünk hitben, reményben és szeretetben.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a MEÖT főtitkára

A MEÖT december 1-jén tartott közgyűlésének ajánlása teremtésvédelmi hét bevezetésére a tagegyházakban

Nemzetközi egyházi szervezetek (az Egyházak Világtanácsa, a Lutheránus Világszövetség, az Európai Egyházak Konferenciája), valamint ökumenikus dokumentumok (például a *Charta Oecumenica*) felhívásaival összhangban a Magyarországi Egy-

házak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) közgyűlése ajánlja tagegyházainak, hogy a Teremtő iránti hálánk és hódolatunk kifejezése, a teremtett világ adatainak megőrzése és felelős védelme, ökumenikus együttműködésünk kiszélesítése

és megerősítése érdekében 2009-től a szeptember utolsó és október első vasárnapja közötti időszakot teremtésvédelmi hétként hirdessük meg és ünnepeleljük a MEÖT tagegyházaihoz tartozó gyülekezetekben és intézményekben.

Karácsonyi történet – Kreatív gyermekkönyv

A füzet Jézus születését, a pásztorok és a napkeleti bölcsek látogatását meséli el. Egy kis kezűgyességgel a szereplők meg is elevenednek a lapokon...

A füzet ára 720 forint. Aki a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) vagy honlapjáról (www.lutherkiado.hu) vásárolja meg a kiadványt, kedvezményt kap: 10 vagy több példány – 10%, 20 vagy több példány – 20%, 30 példány felett – 30%.

A könyv alapján készült karácsonyi képeslap ára 30 forint.

HIRDETÉS

szereket.éhség.

Számlaszám: 11705008-20464565
Kérésre csekket küldünk! (06-1) 208-4932/101

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet hazánk egyik legnagyobb, nemzetközileg is elismert segélyszervezete. Munkánk során az idei évben is több mint 200 ezer alkalommal segítettünk hozzáértéssel és szeretettel a hátrányos helyzetű családokon és gyermekeken – nemre, nemzetiségre, vallásra és világnézetre való tekintet nélkül, a rászorultság elve alapján. Kérjük, csatlakozzon hozzánk, és adományával segítse munkánkat! Köszönjük!

on-line adományozás
www.segelyszervezet.hu
Velünk egy jobb Világért! Csatlakozzon hozzánk!

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

A zsoltáros és a zsoldos

Az Evangélium Színház bemutatója a XII. Kerületi Művelődési Központban

Tóth-Máthé Miklós egyfelvonásos színműve 1991-ben látott napvilágot, alkalmi színdarabként. Premierje a magyar reformátusok II. világtalálkozóján volt, Udvaros Béla rendezésében. A jeles alkalom a mű szerzőjét arra sarkallta, hogy a reformáció nagyjai közül a legsokoldalúbb egyéniséget, *Szenczi Molnár Albertet* tegye meg főhősévé. A választás szerencsés volt; Tóth-Máthé Miklós a protestáns polgári irodalom jeles költőjét, zsoltárfordítóját, egyházának tudósát, gyakorlati igehirdetőjét, iskolaalapítóját és még számos polihisztori tevékenység művelőjét léptette színpadra, méltó konfliktust kimetszve gazdag, ütközésektől sem mentes életművéből.

Az epizód, amelyet a szerző kissé barokkos irodalmi nyelven megjelenített, azt az időszakot öleli fel, amikor Szenczi Molnár Albert Heidelbergben élt, és elérte őt is a harmincéves háború pokla, kirabolták, megkínózták, majd egy padlásszobában házi őrizetben tartották mint a katolikus egyházra igen veszélyes reformátust. Fogvartatója egy spanyol zsoldoskapitány volt, aki naponta kért tőle írásos beszámolót, részben eddigi életéről, másrészt pedig a reformációban elől járó, részt vevő neves személyekről.

A szegényes padlásszobában raboskodó poéta, tudós jelleméről, munkásságáról, tudásszomj vezérelte kalandozásairól úgy szerezhet a néző tudomást, hogy meglátogatja őt felesége, Kunigunda, aki – férje vélt szabadsága reményében – arra akarja rávenni hitese urát, hogy tárja fel minden mozzanatát a *Bethlen Gáborhoz* fűződő kapcsolatának. Szenczi Molnár Albertet mélyen sérti a kérdés, bár maga is jól tudja, hogy Kunigunda a gyermekeik, az újra rendbe hozható családi fészkek érdekében kéri tőle az áldozatot. A kapitány a házaspár vitájának jelentős részét kihallgatja, s a disputa immár átcsap a fogoly és fogvartatójának emberi és hitvitájára.

Voltaképpen kétszemélyes *A zsoldos és a zsoltáros* című színdarab. A szinte néma öreg katonája és Kunigunda csupán egy jól megszerkesztett expozíció részei. A feleség a hatásos cselekvés érdekében ifjúkori emlékeket hív elő a messiás múltból. A zengzetes nyelven írt dialógusok hatásosak, de igazi funkciójuk az,

hogy a néző mind többet megtudhasson Szenczi Molnár Albert küzdelmes múltjából. (Itt megjegyezhető, hogy a néző mégsem kap elég fogódzót ahhoz, hogy a történelmi helyzettel és Szenczi Molnár nyugati bolyongásainak okával és Erdélyországhoz fűződő kapcsolataival a darabhoz illő részletességgel tisztában legyen.)

Tóth-Máthé Miklós láthatóan arra koncentrált, hogy a zsoldos és a zsoldoskapitány vitáját felizzítsa, s bizonyos alapigazságokat, amelyeket „mindkét oldalon” becsülhetnek és elfogadhatnak a nézők, hiteles dialógusokban jelenítsen meg. Miközben a zsoldoskapitány hitelességére akarja rábírní a zsoldóst, s Szenczi Molnár azt az élete árán sem hajlandó elkövetni, érdekes fordulat áll be a nehéz konfliktus során: a zsoldoskapitány szabadon engedi foglyát. Nem a hitvita hajlandóságot érintő eredményeképpen. Erről szó sincs. A kegyelmi állapotot a poéta szavai teremtik meg,

azt sugallva ezzel, hogy a költészet igazsága mindenekfeletti.

Udvaros Béla – mint legtöbb rendezésében – ezúttal is a szerző hangsúlyaira figyelt. Az író szándékához híven nem hirdett „győztest”, hiszen mint a néző hallhatta: „Nem a pápisták és a protestánsok állnak szemközt, hanem uralkodók, akik eltelvén hatalomvágygal egymást akarják leigázni.” E küzdelem két kárvalottja a hitese mezején vívott csatájában szívének és eszének egyaránt engedelmeskedik. A rendező klasszikus szövegelemzéssel, rutinos szövegűzésökkel, a témához illő puritán színészvezetéssel oldotta meg feladatát.

A színészválasztás nagy telitalálata Mécs Károly, aki a zsoldoskapitány szere-

pében – bár oldalán fenyegető tör csillagot – már-már lelkesíti fegyelmességgel vette fel a küzdelmet a tudós felkészültségű zsoldossal. Mécs nem pre-judikált, hanem érvelt. Argumentációi logikusak, hatásosak voltak. A szerep, amelyet Mécs Károly komoly intellektussal megépített, azért volt mélységesen hiteles, mert a katonai szigor, a fogvartatói attitűd Szenczi Molnár Albert erőteljes – lélekig ható – érvei nyomán csak lépésről lépésre oldódott. A mai könnyű és felszínes színi alakítások korában a Mécs Károly-i ábrázolás akár minta is lehetne.

Lénárt László alakítását alighanem befolyásolhatta Mécs Károly nagyon szuggesztív színészi munkája. Bár minden kétséget kizáróan – a szerző akarata szerint – igazi jellemfejlődésen a zsoldoskapitány esik át, a zsoldos ebben az előadásban mintha outsider lett volna, pedig róla szól a darab. E szerepre „kárhozzatva” Lénárt László derekasan helytállt,

érvei „ütősek” voltak. A hitszegés vagy halál nagy dilemmáját – bár az esély adott volt – nem vitte a hatásadásás ösvényére. Teológusként, tudósként és poétaként is mindig megtalálta a helyzetnek megfelelő hangot, pusztán feleségével, Kunigundával nem tudott érzelmelemel átfűtötten kommunikálni. Talán e ridegség szabta meg a kitűnő *Buzogány Márta* hangnemet is, bár az ő színészi „szárnyalhatóságát” a szerző által szükséges leírt röptere is korlátozta. Fogalmazhatnánk úgy is, a rezonátoros nem hálás.

A *Biblia napja a Hegyvidéken* című, igen színvonalas rendezvényorozatot kínált alkalmat arra, hogy *A zsoldos és a zsoldos* színi otthonra találhasson a Csörsz utcában.

■ PÁRKÁNY LÁSZLÓ

HIRETÉS

A gyermek- és ifjúsági osztály gyermekeknek szóló programjai 2009 tavaszán

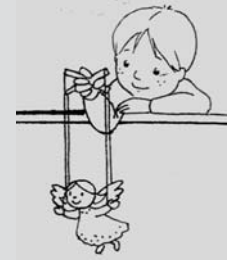
VIII. országos evangélikus bábverseny

Témája: *Gyermekek a Bibliában*
Időpontja: 2009. március 7., szombat, 10-től 16 óráig
Helyszín: Marczibányi Téri Művelődési Központ (1022 Budapest, Marczibányi tér 5/a.)

A versenyen saját kézzel készített bábokkal lehet szerepelni. Az előadandó jelenetek időtartama maximum hét perc legyen.

Jelentkezési határidő: 2009. január 12., hétfő.

Jelentkezni a következő címen, telefonszámokon lehet: Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya, 1450 Budapest, Pf. 21.; marietta.pal@lutheran.hu; 1/486-3542 vagy 20/824-4454.

Kérjük, hogy a jelentkezéssel egy időben a báb jelenet tervezett szövegváltozatát is legyenek kedvesek elküldeni! Gyülekezeti gyermekcsoportok és gyermekes családok jelentkezését is várjuk szeretettel közönségnek! A belépés ingyenes!

VIII. országos evangélikus hittanverseny

Témája: *Vizek a Bibliában*

Négy korosztályban várjuk a csapatokat: 1–2., 3–4., 5–6. és 7–8. osztály. A gyülekezetek és az iskolák csapatai az elmúlt évekhez hasonlóan külön versenyeznek. Egy gyülekezet, illetve iskola egy korosztályból négy főből álló csapatot küldhet a megyei/területi fordulóra.

Kérjük, hogy a csapatok összeállításánál mindenki törekedjen arra, hogy mindkét megjelölt iskolai korosztályból kerüljenek gyerekek a csoportba! Négy első gyermek például könnyen hátrányba kerülhet a verseny során.

Kérjük továbbá, hogy az egyházi iskolában tanuló gyermekek ne gyülekezeti csapatként versenyezzenek, mert így a gyülekezetekből érkező gyermekek rosszabb eséllyel indulnak a hittanversenyen.

Gyülekezeti/iskolai forduló: 2009. március 14., szombat

Megegyi/területi verseny: 2009. március 28., szombat

Országos forduló: 2009. április 25., szombat, Budapest, Evangélikus Hittudományi Egyetem

A feladatokat a gyermek- és ifjúsági osztály által felkért hittanárok és lelkészek állítják össze. Az ígehelyek, amelyekből készülni kell a hittanversenyre, a következők:

1–2. osztályosok • *Jordán*: Ábrahám története (1Móz 13,1–13); Jézus megkeresztelése (Mt 3,13–17); Jézus a tengeren jár (Mt 14,22–34); Jézus a vizet borrrá változtatja (Jn 2,1–11). • *Nílus*: József története (1Móz 41,1–18). • *Genezárti-tó*: Tanítványok elhívása (Lk 5,1–11); a tenger lecsendesítése (Mk 4,35–41). • *Tigris, Eufrátesz*: 1Móz 2,14; 1Móz 15,18.

3–4. osztályosok • Az 1–2. osztályosok anyaga és azonfelül: • *Özönvíz* (1Móz 7. fejezettől a 1Móz 8,14-ig). • *Nílus*: Mózes elhívása (2Móz 4,9); a negyedik csapás (2Móz 8,16); Mózes vizet fakaszt (2Móz 17,7); átvonulás a tengeren (2Móz 14,15–31). • *Vörös-tenger*: Jónás története (Jón 1,1–16); a bűnös asszony története (Lk 7,36–50). • *Jordán*: Illés története (1Kir 17,1–7) • *Betesda* tó: Jn 5,1–9; aki kösziklára épít (Mt 7,24–27); Rebeka története (1Móz 24).

5–6. osztályosok • A 3–4. osztályosok anyaga és azonfelül: Jézus Pilátus előtt (Mt 27,15–26); Jézus megmossa tanítványai lábát (Jn 13,1–11); az etióp kincstárnok (ApCsel 8,26–40); Keresztelő János biznyságtétele (Jn 1,19–34); Nikodémus Jézusnál (Jn 3,5–23).

7–8. osztályosok • Az 5–6. osztályosok anyaga és azonfelül: Jézus és a samáriai asszony (Jn 4,1–14); Jézus halála (Jn 19,34); Jézus megjelenik a Tibériás-tenger-nél (Jn 21,7); Jézus az élő vizet ígéri (Jn 7,37–38); a holdkóros fiú meggyógyítása (Mt 17,15); az Emberfia eljövetele (Mt 24,38–39); Jézus meggyógyítja a gadarai megszállottat (Mk 5,13); a gazdag és Lázár (Lk 16,24); Isten parancsa és ígérete Józsuének (Józs 1,1–6); Józsué kémeket küld Jerikóba (Józs 2,7,10,23); megérkezés a Jordánhoz (Józs 3); a tizenkét emlékkő felállítására (Józs 4); Isten magához veszi Illést (2Kir 2,6,7,13); Elizeus meggyógyítja Naamánt (2Kir 5,10,14).

Jó felkészülést kívánunk!

Pál Marietta gyermekreferens
(1/486-3542, 20/824-4454,
marietta.pal@lutheran.hu)

Egy valóban veszélyes könyvről...

Nemrégiben olvastam az *Evangélikus Élet* hasábjain a következő mondatot: „A Biblia veszélyes könyv.” Bár a szerző leírja, hogy azért gondolja ezt, mert – szerinte – könnyen félre lehet érteni a Szentírás ígét, ha magyarázat nélkül olvassuk, kijelentése mégis megdöbbenett.

Azzal egyet tudok érteni, hogy az ige helyes és mélyebb megértéséhez szükségünk van magyarázatra, akár frissen megtért, akár évtizedek óta hitben járó emberek vagyunk. Kitől kaphatjuk ezt meg? Legelőször is magától a Bibliától: aki rendszeresen olvassa, napról napra rácsodálkozik arra, hogy milyen mély összefüggések vannak az egymástól látszólag távol eső szakaszok, történetek között. Isten Szentlelke az, aki az olvasás közben megnyitja az értelmünket, ha alázatos és imádságos szívvel olvassuk. Viszont aki „kétkezőn kutatja őt, / Annak választ nem ad”, az ilyen ember tehát kénytelen ráhagyatkozni a saját értelmére, ami valóban csak téves értelmezéshez vezet.

Látnunk kell, hogy soha nem Isten

Ígében, hanem a mi „készlülékünkben” van a hiba. Azt se felejtsük el, hogy az istentiszteletek, a bibliáórák és a bibliaiskolák fontos alkalmak arra, hogy olyanoktól halljuk a tiszta igei tanítást, akik Isten kipróbált emberei, és akiknek feltehetjük a kérdéseinket is. Kár, hogy ezekkel a lehetőségekkel kevesen élnek gyülekezeteinkben.

A Biblia tehát egyáltalán nem veszélyes, hiszen az *élet könyve*. Szeretném azonban felhívni az olvasók figyelmét egy valóban veszélyes, életveszélyes, sőt örökélet-veszélyes könyvre és szerzőjére.

Pár héttel ezelőtt a könyveimet rendszereztem, és a kezembe került *Anthony de Mello Úton Isten felé* című írása. Valamikor egy diákomtól kaptam, de azóta nem nyitottam ki, és most belelapoztam, hogy a tartalma alapján jó helyre tudjam besorolni.

Az előszó elolvasása után rögtön lettem, és azon kezdtem töprengeni, hogyan semmisítem meg, mielőtt valakinek a kezébe jut. Ott ugyanis a következő

állt: „Egy jezsuita barátom mesélte: megkért egyszer egy hindu gurut, vezesse be az ima művészetébe. A guru ezt mondta neki: (...) A levegő, amelyet lélegez, Isten. (...) Mindazok a gyakorlatok, amelyekről ebben a könyvből szó lesz, az említett guru tanításának irányába esnek.”

Második gondolatom az volt, hogy mégis el kellene olvasnom, mert így figyelmeztetni tudok másokat is erre a veszélyre, hiszen ennek a szerzőnek több műve is megtalálható a keresztény iraterjesztésekben. Ez a könyv imacsoporthoz számra tartalmaz gyakorlatokat.

Be kell vallanom, hogy olvasás közben többször le kellett tennem, mert éreztem, hogy a hatása alá kerülök, ami elég félelmetes érzés volt. Hadd idézzek egy-két gondolatot a könyvből, hogy mindenki előtt világossá tegyem: a keleti vallási gyakorlatok, az önmegváltás tanítása és rajtuk keresztül a „gonoszság lelke” (Ef 6,12) most már leplezetlenül jelenik meg egyházunk falain belül, és ha nem vigyázunk, sokunkat megtevesztethet!

A szerző szerint a gyakorlatok segítségével imádságunk közben Isten úgy jele-

nik meg, mint „mély csend, izzó sötétség, teljességet hozó üresség”. „Nem mélyülhetek el önmagamban anélkül, hogy ne kerülnek kapcsolatba velem (tudniillik Istennel).” A gyakorlatok hatására „erős érzelmek és fantáziaképek lepnek el (...) főképp haraggal és a nemiséggel kapcsolatos anyagot hoznak felszínre. Nincs itt semmi veszély.” (?) A gyakorlatok által „legyőzzük a méltatlanságnak és bűnnek azt a bennünk rejlő érzését, amely egyike az isteni kegyelem útjába állított legfőbb akadályoknak (...) mi szeretetreméltóak vagyunk.” „Se helyeslésre, se elmarasztalásra nincs szükségünk ahhoz, hogy megreformáljuk életünket és cselekedeteinket (...) A (meditációs) gyakorlatok által szerzett) tudatosság fel fog perzselni (bennünk) mindent, ami egészségtelen, és növekedésre készíti mindazt, ami jó és szent.” Egy evangélikus lelkész től idéz: „Nem kell megváltoznia ahhoz, hogy megkapja (Jézus) szeretetét. Nem kell megjavulnia vagy elhagynia bűnös útját.” „Milyen üdvösséget hoz Jézus? (...) meggyógyítja a fizikai, érzelmi és lelki betegségeket. Ennek eredménye pedig: béke

testvéreinkkel, Istennel és önmagunkkal.” „Jézus nevének ismétlése magával hozza valamennyi bűnünk bocsánatát is.” (?) „Bűneinkért is dicsérhetjük Istent, ha megbántuk azokat, mivel így Isten azokból is valami jót hozott ki.” A szenvedéstörténet szereplő „dicsérték volna Istent, hogy ilyen szerepet játszhattak, amelyből következett Krisztus halála és feltámadása”.

Nem folytatom. A könyv megpróbálja összemosisni a kereszténységet és a keleti tanításokat, ami nem csoda, hiszen a szerző más műveiben kimondja, hogy egyenlőnek tekinti Jézust Mohameddel és Buddhával. Tudom, nem véletlen, hogy pár nappal később megláttam a szerző egy másik írását egy diákom kezében, és kaptam arra alkalmat, hogy négy szemközt elbeszélgessek a kislánnyal.

Azért írtam le mindezt, mert felelősségemnek érzem, hogy minél több testvért figyelmeztessenek a veszélyre. Kérek mindenkit, hogy adják tovább Jézus intését: „Vigyázzatok, hogy meg ne tévesszen valaki titeket!”

■ ANTAL KATALIN

Átadta díjait a Bethlen Gábor Alapítvány

A Bethlen Gábor Alapítvány kuratóriuma 1985 nyarán alakult a magyarság szolgálatára és a szomszéd népek közötti kapcsolatok elmélyítésére. Jelmondatát Móricz Zsigmond Erdély című regényéből vette: „Mi minden erőt, ami a haza javára akar és tud lenni, nem eltiporni, hanem együvé fogni kívánunk.” A nemes kezdeményezés keretében átadott díjak kiterjesztik a figyelmet az egész világba szétszóródott magyar értékekre.

Az idén az Eötvös Loránd Tudományegyetem jogi karának dísztermében megtartott ünnepségen a vendégeket Bakos István ügyvezető kurátor köszöntötte, majd Bíró Zoltán kurátor szólította a méltakat, elsőként Tökés László püspököt, aki a Bethlen Gábor-díjas dr. Erdélyi Géza életútját ismertette. A felvidéki református püspök tudós teológus, helytörténész, a Selye János Egyetem alapítója. A másik kitüntetett Rózsás János író, aki éveket töltött a gulág fogolytáborában, a totális terrorban, s hazatérve könyvekben tett tanúságot az elhurcoltak szenvedéséről.

Márton Áron-émlékérmet kapott dr. Babel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, aki fíradhatatlannal építi a testvéregyházak kapcsolatát; Kiss József marosvásárhelyi nyugalmazott természetrajztanár, aki a Bolyai Farkas Líceum felszámolása idején életét kockáztatva mentette az értékeket, valamint Sente Imre Svédországban élő költő, író, műfordító, 1956 szellemének hű őrzője. Tamási Áron-díjjal jutalmazták dr. Sipos Lajos irodalomtörténészt, a hatalmas Tamási-monográfia szerzőjét.

Teleki Pál-éremet kapott Illyés Mária művészettörténeti munkásságáért, az Illyés-hagyaték ápolásáért; Makovecz Imre a magyar építész és kultúra gazdagításáért, a Kárpát-medencében végzett templomépítésért, magyarságszolgálatáért; dr. Papp Lajos szívbézsprofesszor tudományos munkásságáért, a pécsi Szívgyógyászati Klinika megalapításáért, példás magyarságáért; Teleki Júlia képviselő a Délvidék hallható magyarjainak felkutatásáért és dr. Vekerdi László alapító kurátor kutatómunkájáért és a tudományos eredmények terjesztéséért.

Hány nagyszerű laudáció, és hány áldozatos élet! – töpreng el az ember. Itthon és szerte a nagyvilágban. A Bethlen Gábor Alapítvány tevékenysége ma, a felborult értékrendű világban felbecsülhetetlen. Reménykedjünk, hogy nem apad el a kedv, a jobbító szándék, és a hazát feltők táborra se fogvatkozik meg az elkövetkező időkben.

► **Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen rendezett akadémiai napon, november 26-án több előadás mellett megemlékezés is elhangzott az idén százhuszonöt éve született Deák János professzorral. Az alábbiakban ennek szerkesztett és rövidített változata olvasható.**

A mai nap témája: Középpontban a Biblia. Ez a téma igazán összecseng a százhuszonöt éve született professzorunkról szóló megemlékezéssel. Ha valakinek életében, tanításában középpontban volt a Biblia, akkor ez éppen Deák János öszövétségi professzor (1883–1961) volt.

Méltatása mellett életpályáját is tekintsük át röviden! 1883. január 11-én Sajógömörön született, azon a tájon, amelyet a palócok vidékének nevezünk. Beszédén ez mindvégig felismerhető is volt. Elemi, majd rozsnói középiskolai tanulmányai után az eperjesi evangélikus teológiai akadémia hallgatója lett. Külföldön is – a hallei és a bázei egyetemen – tanult, az utóbbin szerezte meg a bölcsészettudományi doktori fokozatot.

1907-ben az eperjesi kollégium teológiai akadémiai karán rendkívüli, 1916-ban rendes tanár lett, majd 1919-ben a Budapestre menekült teológiai akadémia tanára. 1923-tól volt a pécsi tudományegyetem soproni hittudományi karának öszövétségi nyilvános rendes tanára.

Közben meg is nősült; házasságukat Isten egy fiúval ajándékozta meg. Három ízben volt a kar dékánja is, 1934–1937 között egyháznak zsinatában is dolgozott. Ezenkívül tagja volt a Luther Társaságnak, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság választmányának, a Magyarországi Kék Kereszt Társaság elnöke is volt sokáig. A Hallei Magyar Egyetemen is tiszteletbeli tagjának választotta.

1950-ben vonult nyugalmába. Marca-

► **Budapesten is vidéki ember: tartását szelidség és keménység járja át. Szerényen fogadja az üdvözléseket; boldog, hogy itt lehet ennyi tiszta arcú vendég között. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem jogi karának dísztermében jeles hazai személyiségek mellett erdélyi, vajdasági, felvidéki művészeket köszöntöttek. Rózsás János fiatalon, 1944-ben leventeként esett orosz fogságba, diverzió vadjával tíz évre ítélték. A leghírhedtebb lágerekben raboskodott. Kazahsztánban együtt volt Szolzenyicinnel. 1953 végén tért vissza Magyarországra. 1975–76-ban készült emlékirata (Késérő ifjúság, Élhető reménység) az első megrendítő és hiteles beszámoló a Szovjetunióba hurcolt magyarok sorsáról.**

Az idén a rangos Bethlen Gábor-díjjal jutalmazták Rózsás János munkásságát. A nemrég nyolcvanadik évét betöltő író ebből az alkalomból kérdeztük a régi esztendőkről és a jövő terveiről.

– Isten rendelése volt, hogy kimaradtam a legszörnyűbb lágeremből – kezdi az emlékezést. – Háborús éveket éltünk, apám a fronton volt, bátyáim Európában kóvályogtak. Nagy teher nehezedett rám, bizony ingerült és ideges voltam. Kanihsán sűrűn megfújták a légiradiót, édesanyám mindig megjéj, és én rendre lekaptam, hogy miért mérgelődik. Oda-kint, a messzi Távol-Keleten, mikor eszembe jutottak az én kamaszos, „bántó” szavaim, nagy fájdalommal gondoltam édesanyámra. Mondogattam is: „Istenem, csak még egyszer találkozhatnék veled!” És megadta a Jóisten a viszontlátás boldogságát! Meg kell, hogy említsem, mikor már itthon voltam, egy fél év után azt mondta édesanyám: „Édes fiam, úgy látom, neked használt a fogság. Sokkal higgadtabb vagy, mint amikor elmentél.”

– A legnehezebb időkben gondolta, hogy megéri a nyolcvanadik születésnapját?

– Soha nem gondoltam arra, hogy megérem ezt a nagy időt. Én az egyszer húszat se reméltem. Nem tudok eléggé hálás lenni az Istennek, és mind a mai

Imádság gyűrött papírlapon

napig igyekszem a küldetésem, a feladatomat teljesíteni. Igaz, fizikailag nem tudok annyit vállalni, utazást, előadásokat, de írásban mindent megteszek, évi ezerötven levélre válaszolok, és ez nem pusztába kiáltott szó, mindig valami fontos dolognak a megvilágítása vagy bajtársi ügyek intézése, moszkvai kérel-

Rózsás János

mek. Örülök, hogy az íróasztal mellett még aktív tudok lenni.

– Együtt raboskodott Szolzenyicinnel. Később volt-e kapcsolata a nagy orosz íróval?

– Mikor 1953-ban szabadult, elment száműzetésbe, ezért nem cserélhettünk címet. És vártam én is, hogy megyek örökös száműzetésbe. Elvesztettük egymást. 1962-ben megjelent az Ivan Gyenyiszovics egy napja című regénye. Azonnal írtam a folyóiratnak, felvettem vele a kapcsolatot, és leveleztünk, amíg lehetett. 1967-ben az írókongresszus körül üzentek, hogy politikai tevékenysége miatt a felesége tartja velem a kapcsolatot. '74-ben kiutasították hazájából, de sikerült új címet megszerezni, s volt néhány amerikai levélváltásunk. 1994-ben tért vissza, Moszkva mellett élt, és már nem kerestük egymást. Nagyon beteg volt, négy infarktuson esett át, másrészt keményen cenzúrázták a sorainkat, csak időjárásról, egészségről írhattunk. Az elmúlt évben a fia itt járt Magyarországon, közös barátaink összehozták bennünket, és egy nagyon szép beszélgetést tudtunk folytatni, mindent elmesélt a családjáról...

– Az utóbbi időben sokat említik Salamov nevét...

– Ismerem az életrajzát és a könyveit. Fájdalmas, szívszorító olvasmány. Húsz évig volt rabságban a legszörnyűbb helyen, az északi Kolimában. Mindenki másképp dolgozta föl a szenvedéseket. Salamov egy papnak volt a fia, úgy látszik, nem kapott annyi lelki municiót, hogy el tudja fogadni a sorsát. Én idegenként kerültem oda, úgy éreztem, hogy a hazámért és a hitemért szenvedek. Ő pedig a saját hazájában lett a társadalomból kitaszított. Sokszor mondták az oroszok: „De jó nektek, hogy van Istenetek! Van kihez imádkoznotok, van kibem reménykednetek.” Nekik Sztálin volt a vezérük, de csalódtak benne. Nem kellett volna olyan szörnyű emberről megállni, mondom most, annyi évtized múltával.

– Mit gondol, szabadulásuk után sokan megkapták a kegyelmet?

– Remélem, annyi szenvedés után sokan. Komoly megtérések voltak Oroszországban, a hitélet újból megindult. 2002 húsvétján két hetet töltöttem Odesszában a Duna Televízió vendégeként. Azt mondtam magamban: „Uram Isten, mit ért a nyolcvan éves kemény és kegyetlen ateista propaganda, ha a hit így meg tudott újulni?” Újjászülettek az emberek! Szomorúan teszem hozzá: bár csak itt, Magyarországon tudnánk így visszatérni Istenhez!

– Találkozott hitükért üldözöttekkel?

– Nagy volt a vallásüldözés. Egyházi embereket bebörtönöztek, kivégeztek, a templomokat bezárták, kirabolták, átalakították raktárnak vagy mozinak. Miután már jól megrikították őket, a hitéletet próbálta továbbvinni egy-egy sekrestyés, harangozó, vallásos öregasszony, próbáltak alakítani kis bazilikázásokat. Persze ezeket kinyomozták, és őket is a lágerbe hurcolták. Közöttük kevés volt a régi pópa, inkább fiatalok, „békepapok” voltak, akik gyorsan megkapták a maguk huszonöt év büntetését. A nénikék és bácsikák is ott voltak közöttünk, és mesélték, hogy amikor elkobozták a Bibliákat, ők emlékezetből írták le a litániákat. Templomi szláv nyelven folyt a szertartás, félrehallottak dolgokat, és a másolgatással torzultak a szövegek. De hát mégiscsak Isten

szavai voltak azok a gyűrött kis papírlapokra írt imádságok és fohászok.

– Milyen érzés volt visszamenni oda, ahol raboskodott?

– Elképzelni se tudtam, hogy visszamegyek abba az országba, ahol fogoly voltam. És hajnali három órakor arra ébredtem, hogy a milliós nagyvárosban, ahol tizenöt székesegyházat helyreállítottak, kivilágították a templomokat, és harangszóttól zeng minden!

– Sokat beszélt Oroszországról. Hogyan látja a mi országunk jövőjét?

– Megmondom őszintén, én optimista és bizakodó ember vagyok. Hiszek a jóban, hitünk feltámadásában. És hiszek a magyarságban. Sokszor halljuk, a külföldre vetődött magyarok hogy megállják a helyüket, milyen jó nevet szereznek. Mintha itthon készakarva hitetnék el velünk, hogy tehetetlenek vagyunk és kiábrándultak, hogy semmiféle kezdeményezés nincs bennünk. De van. Csak engedni kellene, és nem sugallni a pesszimizmust az emberekbe. Én bízom abban, ha felszabadulunk a gonosz varázsától, akkor a magyar nép magához fog térni, és újból jó kedvvel terem.

– Milyen érzés volt átvenni a Bethlen Gábor-díjat?

– Nem ez az első kitüntetésem. Nagyon nagy elismerésnek tartom. Örömmel tölt el, hogy engem mint zalai remetét észrevettek, és elismerték munkásságomat, amire az életem tettem föl. A Jóisten hazasziget, megajándékozott Szolzenyicin barátságával, rengeteg élménnyel. Mondhatom, a tenyerén hordozott.

– Közleg karácsony. Mit jelent Önnek Jézus születése?

– Igaz, hogy van karácsonyfánk, de mi már évek óta nem veszünk egymásnak ajándékot. Nekünk karácsony a szeretet ünnepe. Megöregedtünk, boldogok vagyunk, megértük, hogy együtt imádkozhatunk a karácsonyfa előtt! Ez az élet legnagyobb ajándéka számunkra. A lágerben a szeretetben oly nagy hiány volt, az ottani farkastörvények felőrölték a lelkek békességét. Karácsonyt, Krisztus Urunk születését különösen átéreztem. Végül megkaptam a család melegét, a környezetem figyelmét, azt, hogy annyi üldöztetés után nem szűnő szeretet vesz körül.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Dr. Deák János emlékezete

liba került, ahol fia az ottani kórház főorvosa volt. Életét ott is fejezte be 1961. június 7-én. Sokak részvételével a soproni temetőben temették, ahol a feltámadás ébredését várja.

Életpályájának summája után Deák János professzor életét és munkáját három aspektusból lehet bemutatni.

A tudós professzor. Munkáját az Öszövétséggel kapcsolatos tudomány töltötte ki. Egy emlékező szerint kezdetben a Graf-Wellhausen-féle történeti orientalista (liberális) vonalat követte, később lett egyre önállóbb és markánsabb gondolkodása és munkája. Önálló művei: Az állami felügyelet a protestáns felsőbb oktatásban (Eperjes, 1909); ugyancsak történeti írása a Kegyeri jog Magyarországon a reformációig (Kolozsvar, 1916). Ebben pontosan követi a kegyéri joggal kapcsolatos rendeleteket Szent István korától 1916-ig (!). (Miért foglalkozik egy öszövétségi professzor ezzel a történelmi kérdéssel? A könyv befejezése felcillantja a választ: az állam és az egyház kapcsolatával többet kell törődni. Megértett valamit Deák János abból, ami utána történelmünkben következett?)

Természetesen még számos önálló publikációja volt, ezeket a lexikonok felsorolják. Megjelentek tanulmányai, cikkei a Theológiai Szemlében, a Hitvallás és Tudományban, az egyetem tanári irataiban és az Evangélikus Életben is. Tudományos tevékenységével kapcsolatban feltétlenül szót kell ejteni arról, hogy a bibliafordítás munkájának kezdetén is jelen volt, és a részese lett.

Kétségtelen, hogy Deák János – ahogy hallgatói nevezték: „Dages bácsi” (a da-

ges az a kis pont, jel, amely a héberben nyomatókat ad a mássalhangzóknak!) – korának kiemelkedő öszövétségi tudósa volt. Egyesek szerint az előbb említett és „ráragadt” név alacsony, kissé köpcös alakjára vonatkozott. De talán igazabb, ha azt mondjuk, hogy életével és tanításával Isten igéjét akarta nyomatékosítani! Mert Deák János a szó szoros ér-

telmében az ige embere volt. Tanítványaival a kollokviumok előtt is „igét húzatott” azzal a kérdéssel: „Lássuk, mit mond neked az Úr?”

De ennél fontosabb, hogy tanítványainak „mindenáron” át akarta adni a héber nyelvet és az Öszövétséggel kapcsolatos tudományt. Nem véletlen, hogy hallgatói sokáig emlegették mondását: „Édes fiam, héber nélkül lehet valaki parókus lelkész, esperes, püspök is, csak másodéves teológus nem!”

A nevelő tanár. 1922-től 1942-ig, két évtizeden át volt a teológusotthon igazgatója. Ez a munka nagyon hozzájárult, a teológusoknak „atyja” lett, nem véletlen, hogy diákjait így szólította: „édes fiam”.

Indítására született meg az otthonban az Ifjúsági Kör is.

„Jelen volt az otthonban, még akkor is, amikor a hallgatók nem gondolták volna. Ő indította el azt a máig tartó mozgalmat, hogy a hallgatók évente gyülekezeteiket látogattak az ország különböző területein” – írja róla kollégája a teológiai akadémiairól szóló könyvében. Ezen túlmenően pedig ösztönzésére 1933-ban a Balaton melletti Gyenesdiáson több ezer négyezögöl gyümölcsöst vásároltak meg a rajta lévő házzal együtt, a későbbi „Kapernaumot”, amely nemcsak a hallgatók elcsendesedésének, kezdetben gazdasági támogatásának helye volt, hanem az ébredés egyik kohója is lett. Felejthetetlen az emlékezőnek, hogy amikor egy-egy csoport a konferenciáról hazaindult, Deák János mindig kijött az állomásra, s búcsúzásul elkezdte énekelni az „Isten velünk, viszontlátásra...” kezdetű éneket.

Az ébredés szolgája. Az előbbi rész már átvette erre is. Még a század első évtizedében megérintette őt az ébredés szele. A Magyar Evangélikus Keresztény Diákszövetség (MEKDSZ) munkájában is részt vett, de jellemző, hogy amikor ott egy olyan vonulat született, hogy „forradalmi úton kell új, biblikus evangélikus szellemet az egyházban érvényre juttatni”, akkor többekkel együtt azt vallotta, hogy „az egyházban nem forradalom kell, hanem szolgálat”. Azok közé tartozott, akik a gyülekezetek, evangélikus egyházunk ébredését hangsúlyozták az egyesületi ébredéssel szemben.

Született egy – néhány professzortársával közösen írt – nyilatkozatuk is: „A

racionalizmus korszakának vége felé, a két század mezsgyéjén, főképpen Budapestten bizonyos ébredési mozgalom indult meg, amely bármilyen öröndetes lehet is, már csak kezdettől fogva vallott felekezeti jellege miatt sem volt alkalmas arra, hogy megdermedt egyházunkban ezen hiányzó egyházi öntudatot felébressze... Az egyháznak új életre ébredt öntudatos tagja az egyházi hitvallás evangélikus sziklaalapján állva végezze minden téren s így a misszió terén is az egyház Urától nyert megbízását.” Ezt akkor vallották, amikor a felekezeti közeli áramlat volt az erősebb.

S ha szó volt már gyenesdiási álmáról, jelenlétéről a konferenciákon, akkor ehhez hozzá kell tenni, hogy a külföld irányában is nyitott volt, elsősorban és nem véletlenül Finnországra felé. Különösen támogatta és erősítette a finn-magyar evangélikus teológusok cseréjét. 1934-ben pedig ajánlatot nyújtott be a Missziói Tanácsnak, hogy a magyar evangélikus egyház bekapcsolódna a finn misszióba azzal, hogy vállalná egy finn missziói tanító tartását. Tehát az ébredés és a misszió is egy ügy volt számára, az egyházi élet két összetartozó ütemének látta őket.

A „sokarcú” tanár „egy-ügyű” volt a szó legszebb és legnemesebb értelmében. Ezt a küldetését teljes szívvel akarta betölteni. Egyszerre szeretett volna a tudományos pályán haladni és tanítani, illetve a rábízottakat szeretne volna elindítani az evangélikus, lelkes pályán. Nála az ébredés és a tudomány szolgálata is együtt haladt.

Az idén százhuszonöt éves lenne, ilyen szempontból a múlt embere. De ma is utat mutathat, sőt a jövőre nézve is irányt szabhat abban a vonatkozásban, hogyan lehet valaki tudósi pályán nevelő és egyben az egyház újjalásának szolgája is.

■ KEVEHÁZI LÁSZLÓ

KÉT »SZISSZENET« AZ OXFORDI KARÁCSONYRÓL

A téli fény ünnepe

Bármi legyen is a céljuk azoknak, akik szeretnék visszazorítani a keresztény hagyományokat, most egy újabb lépést tettek felé. Oxford honatyái azzal a merész ötlettel rukkoltak elő, hogy a jó öreg karácsonyt végre ideje lenne lecserélni a „téli fény ünnepére” – a más vallásúakra való tekintettel. Egyben el is nyújtánák az „ünnepet”, amely így november közepétől január elejéig tartana.

A névváltoztatást azzal indokolták, hogy az új mennyivel figyelemfelkeltőbb és exkluzívabb. Be is váltotta a hozzá fű-

zött reményeket, hiszen valóban figyelmet váltott ki – felháborodás és tiltakozás formájában. A dolog pikantériája, hogy a módosítás a zsidó és az iszlám vallás követőinek sem nyerte el a tetszését, így a keresztények a más vallásúakkal együtt tiltakoztak az ateista agyszülemény ellen.

A kereszténység visszazorítása a vallásszabadság nevében? Kicsit nevéstesen hangzik. De mi lesz a következő lépés? Vajon a templomi harangszót mikor perelik be csendháborításért?

■ PUCHARD BALÁZS

Az oxfordi önkormányzat úgy döntött, hogy eltörli mindenfajta utalást a karácsonyra: december 25-e és az azt követő időszak a „téli fény ünnepe” nevet fogja viselni. Eddig a hír.

Felbolydult Oxford. Tiltakoznak a keresztények, hogy elvesztik az identitásukat. Felszisszentek a helyi zsidó közösség tagjai, akik szerint fontos, hogy fenn-tartsák a brit karácsony hagyományát. Megszólalt a az oxfordi muzulmán tanács elnöke is, hiszen „az iszlám hívők és más vallások követői is örömmel várják a karácsonyt, amelyet nem lehet egy tollvonással eltörölni”.

A hírt felkapja minden valamirevaló médium. Egyesek fejszóvalva, mások csámcsogva közlik. Van, aki botrányt kiált, és van, aki értetlenül áll az eset előtt.

Napok óta foglalkoztat az ügy. Kavarognak bennem az érzések és a gondolatok. Mit tegyünk? Elkeseredjünk? A szekularizáció oly mértékű, hogy lassan leírják az egyházakat. Ha már a karácsony sem számít... Álljunk be a tiltakozók sorába, és protes-

Merre tartunk?

táljunk? Követeljük a keresztény ünnep és a kulturális tradíció megbecsülését? Vagy ne foglalkozunk vele, furcsa kuriózumnak tekintve az egészet (hiszen nem ez az első váratlan esemény a szigetországból)? Mi a teendő?

A fény ünnepe és karácsony. Micsoda leértékelés, micsoda bagatellizálás – így az első reakciók. De ha felelevenítjük történeti ismereteinket, valami nagyon elgondolkodtat: amikor a kereszténységnek a Római Birodalomban való inkulturációjával kapcsolatosan kérdés volt, hogy mikor is ünnepezzék Jézus születését, az egyház zseniálisan döntött. Volt ugyanis egy igen népszerű ünnep, a téli napforduló, a nagy Mars ünnepe, a legyőzhetetlen Nap (Sol invictus) ünnepe. A természetben ekkor „derül ki”, hogy a sötétség nem nyeli el a világosságot, az éjszakák elkezdnek rövidülni, a nappalok pedig hosszabbodni.

A fény ünnepe volt alkalmas arra, hogy a kereszténység – kapcsolódva az adott kultúra világához – elmondja: a legyőzhetetlen nap maga Jézus Krisztus.

Megszületett, megjelent a világban, vége a sötétség hatalmának. Ő maga mutatkozott be így: „Én vagyok a világ világossága...” S tanítványait – ha valóban azok voltak – a világosság gyermekeinek hívták. A fény ünnepeből Jézus születésnapja lett. Megszületett a Világosság!

Eltelt húsz évszázad, s most megfordult az akkori mozdulat, Jézus születésnapját egy angliai városban a fény ünnepevé tették.

Ne sopánkodjunk! Még akkor sem, ha fel kell ocsúdnunk a keresztény Európa és a keresztény Magyarország illúziókba ringató álmából. A világosság fiai mindig kevesen voltak, mindig kisebbségben éltek. Akkor is így volt, ma is így van. Inkább azon törjünk a fejünket, hogy miként tudjuk igazán ünneppé tenni karácsonyt, Krisztus születésnapját. Mert az oxfordi minta éppen olyan rossz, mint a világot uráló kereskedelmi, fogyasztói karácsonymodell. Ne kiünk azonban van jobb utunk!

■ HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

A TÉKOZLÓ EGYHÁZ MEGTÉRÉSE

Terray László laudációja

Elhangzott az Ordass Lajos-díj átadásán, Budapest-Fasor, 2008. november 28., 11.30

Illő és méltó, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház által alapított legmagasabb elismerést, az Ordass Lajos-díjat a kuratórium döntése alapján az első alkalommal dr. Terray László, Norvégiában élő nyugalmazott evangélikus lelkész testvérünk kapja.

Ünnepi nap és óra ez a mai. Hosszú és nehéz út vezetett el e felemelő pillanathoz, amikor Terray László testvérünk és a Magyarországi Evangélikus Egyház, ahonnan ő jött, újra egymásra talál.

Figyelem! Nem Terray László érkezett vissza immáron hivatalos és ünnepi keretek között is a Magyarországi Evangélikus Egyházba, hanem a Magyarországi Evangélikus Egyház érkezett vissza Terray Lászlóhoz. Nem a tékozló fiú tért vissza az atyai házhoz, hanem a tékozló atyai ház – azaz a magyarországi evangélikus anyaszentegyház – tért vissza hosszú és gazdag életpályát befutott fiához, Terray Lászlóhoz.

Mert nemcsak a Kádár/Káldy-korszak „közöszítette ki” őt, hanem még 2001-ben is, több mint egy évtizeddel a rendszerváltozás után az alábbi szavakkal kellett méltatnom őt az *Evangelikus Élet* hasábjain, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által adományozott Károli Gáspár-díj átadása után: „Ordass Lajos első biográfusának, a nemzetközi Ordass-kutatás koordinálójának, külföldi egyháztörténeti szimpozionok szervezőjének, a missziológia tudósának a hazai egyházában mintha még mindig el nem ismertés, mellőzöttség lenne osztályrésze! (A Károli Gáspár-díjat is világi fórumtól: a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától kapta. Díszdoktorátus pedig a Romániai Protestáns Teológiai Fakultás adott neki Kolozsvárott 1993-ban.) Idehaza munkásságát a hivatalos egyházi elismerés hiányában egyedül az Ordass Lajos Baráti Kör méltányolta. Minden bizonnyal oka van annak, hogy a magyarországi evangélikus egyházi közvélemény mind ez idáig nem ismerhette meg, hogy ki is valójában Terray László. A valódi rendszerváltozás egyházunkban csak akkor történik meg, ha az igazi értékek is fokozatosan a helyükre kerülnek.”

Terray László 1924-ben született Miskolcon. A lelkészi pálya választásában nagy szerepet játszottak egykori vallás-tanárának, Weiser Eleknek az indítása és Túróczy Zoltán püspök evangélicizációi. 1946-ban szentelte őt lelkésszé Ordass Lajos püspök.

1948-ban a Lutheránus Világszövetség ösztöndíjával került Norvégiába. Megbetegedése, valamint a magyarországi kommunista hatalomátvétel miatt külföldön maradt. Norvégiában néhány éven belül letette a lelkészi szolgálathoz szükséges vizsgákat. Elsajátította a lapp nyelvet is, s tanulmányozta a laestadianus ébredési mozgalmat.

1954-ben az oslói missziótudományi intézetben kapott állást a neves norvég missziológus, Olav G. Myklebust asszisztenseként. Tíz éven át a Norvég Evangélikus Missziói Tanács elnöke volt. 1956 decemberétől három hónapig egy nor-

vég állami bizottság tagja, amely ezeröttszáz magyar menekültet telepített át Norvégiába.

1963-ig Oslóban magyar lelkészi szolgálatot is vállalt. Kezdetül fogva részt vett a Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének szervezésében, húsz éven keresztül mint ügyvezető elnök, tíz évig pedig mint az *Útitárs* című folyóirat szerkesztője. 1978 és 1990 között a munkaközösség teológiai lapja-

FOTO: LUKÁCS GÁBI

nak, a *Koinoníanak* a kiadójaként is dolgozott. Majdnem negyed századon keresztül a Norvég Egyházi Misszió által fenntartott, Monte Carlóól sugárzott rádióműsorok felelős szerkesztője, 1985-ben pedig két hónapig egyházkerületének „megbízott püspöke” volt.

Terray László lelkészi és egyházszervezői munkája mellett igen kiterjedt missziológiai tevékenységet és a hazai egyházzal kapcsolatos szervezői feladatokat is vállalt. Nevéhez fűződik a Nemzetközi Ordass Alapítvány megszervezése, az Ordass-archívum létrehozása.

Ordass Lajosról írt életrajza 1983-ban norvég, majd hamarosan német és a kilencvenes évek második felében angol nyelven is megjelent. Vajta Vilmos így méltatta munkásságát: „Neki köszönhetjük az első életrajzot Ordass Lajosról, valamint a kommunista rendszerhez alkalmazkodó hazai »hierokrácia« jellemzését. Mindezzel a magyar egyháztörténet-írás és korunk egyházi helyzetének jövődöntő értékeléséhez lényeges alapot vetett.”

Éles precizitása sokakat kényelmetlenül érintett. Egyházvezetők vagy pozícióban lévők részéről megannyiszor elhangzott, hogy „külföldre szakadt testvéreink ne akarjanak bennünket kioktatni, hogy miképpen kell élnie az egyháznak a szocializmusban”. Csak a felszint látók fogadták el ezt az egykori okoskodást. A kifinomult hallásúak felismerték benne a hatalom hangját. A félreállítottak, az alulmaradni tudók, a keresztthordozók, Krisztus rejtett egyháza, az *ecclesia abscondita* nem ezt a panelt

viszshangozta akkor sem, hanem a szenvedéssel szolidáris, segítséget nyújtó testvéri kezét ragadta és szorította meg Terray egyes megnyilvánulásai kapcsán.

Igen, a kommunizmus idején a párttámlam és az akkori egyházi vezetők szemében Terray László a megfigyelt ellenség volt: egy alkalommal a Ferihegyi repülőtérrel elvették tőle a nála lévő iratokat, és tíz éven keresztül nem kapott beutazási vízumot Magyarországra. Testvéreinek és barátainak azonban távollétében is lelki tartást jelentett.

A kelet-európai rendszerváltás után különösen sokat munkálkodott azon, hogy a fiatal magyar egyháztörténészek sikeresen bekapcsolódhassanak a nemzetközi kutatás vérkeringésébe. A Budapesten tevékenykedő Gisle Johnson missziói lelkész életéről is könyvet írt.

Másfél évtizede joggal nevezte őt *Dóka Zoltán – Kendeh György*hez hasonlóan – „egyházunk utazó püspökének”. De nemcsak Magyarországon, hanem Erdélyben is. Az ottani evangélikus gyülekezeteket a norvég egyház révén tudta támogatni. Munkásságát ezért honorálta ott tiszteletbeli doktori címmel.

Az itthoniakon is rendszeresen segített. Mindig ott termett, ahol baj volt. Saját nevét vagy a támogatás forrását sokszor anonimításban hagyta. A hivatalosnak Terray neve a rendszerváltás előtt nemkívánatosként s még a rendszerváltozás után is kényelmetlenül csengett. Mert egyházvezetőkkel diplomáciai paktumot sohasem kötött. Eddig ezért sem törhetett magának utat munkássága a hazai egyházi közvéleményben.

Terray László szenvedélyesen az ügynek, az evangélium igazságának él, és ugyanakkor egészségesen hűvös tárgyilagossággal tudja kutatási eredményeit a nyilvánosság elé tárni. Szívóssága tiszteletet, emberséget szeretetet ébreszt bennünk. Megismerte Krisztus keresztjét, s ezért is tudta „felvigyázóként” ébren tartani bennünk a keresztthordozás nekünk adatott példáját, Ordass Lajos hitvalló életművét. A Krisztus-követésről, a keresztthordozásról, az egyház tegnapi vagy régi történetéről is csak az tud hitelesen szólni, aki valamit maga is hordoz Krisztus keresztjéből.

Tisztelt Püspök Urak! Igen Tisztelt Zsinat! Ünneplő Gyülekezet! Tisztelt Egybegyűlték! Az elhangzottak jegyében tisztelettel jelentem, hogy a mai napon, ebben az ünnepi órában nemcsak az történik, hogy Terray László az övéhez, a saját egyházába hazaérkezett, hanem a Magyarországi Evangélikus Egyház is az „övéjéhez” visszaérkezett.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy minden látszat és minden nehézség ellenére a rendszerváltozás – hosszú és gyötrelmes vajúdás után – a Magyarországi Evangélikus Egyházban is végre bekövetkezett.

■ DR. FABINY TIBOR

Karácsonyfa a Kossuth téren

December 6. és 26. között jelzi idén az ünnepet az ország karácsonyfája a Parlament előtt. A tizenhét méter magas lucfenyőt Répáshuta mellől szállították különleges honvédségi szállító járművön a budapesti Kossuth térre, hogy leglátványosabb szereplője legyen a múlt szombatban nyílt „Mesevárosnak”. Ezen a napon kezdődött „az ország karácsonya”, melynek megnyitóján a magyar Mikuláshoz lappföldi kollégája, Joulupukki is csatlakozott.

A két Mikulás egy különleges Mikulás-egyezmény aláírását követően a gyerekekkel közösen kapcsolta fel az ünnepi fényeket. December 13-án óriási, kétméteres mézes süteményeket díszíthetnek a térre látogató gyerekek.

► MTI

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Evangelikusokkal volt közösségben Pápan a volt külügyminiszter

► **Magyarország változó külföldi megítélése** címmel tartott előadást a pápai Gyurácz Ferenc Gondolkodó Kör december elseji összejövetelén dr. Jeszenszky Géza, a Budapesti Corvinus Egyetem docense. A külügyminiszterként, majd washingtoni nagykövetség bőséges diplomáciai tapasztalatokra is szert tett evangélikus történész a helyi egyházközség gyülekezeti házában osztotta meg gondolatait népes hallgatóságával.

A közel háromórás együttléttel során Jeszenszky Géza nagy ívű áttekintésben vette sorra a magyarságkép alakulásának döntő mozzanatait. A 19-20. századra fókuszáló fejtegetésében mindegyiket arról szölte, hogy miként vesztett el az 1848-49-es szabadságharc nyomán kialakult rokonszenv, amely Nyugat-Európában és Amerikában általánosan jellemző volt a magyarok és személy szerint Kossuth Lajos iránt.

Az előadó választott témája szempontjából is a II. világháborút jelölte meg mélypontnak, amelyből ugyanakkor fel-támadást jelentett az '56-os forradalom. De egy ízben még ezt követően is adott Magyarországnak egy világtörténelmi szerep – az 1989-es rendszerváltozás –, amelynek rendkívül pozitív külföldi megítélését azonban a magyar társadalom alig-alig érzékelt.

Az a történész, aki 1990-ben a rendszerváltozás külügyminisztere lett, arra a kérdésre is kereste a választ, hogy e széles körben megnyilvánult rokonszenv miként lett oda, és csapott át a Magyarországi iránti ellenszenvbe.

Érdekes adalék volt Jeszenszky Géza azon meglátása, hogy – nem kisebbítő-dő a magyar politikai élet szereplőinek egyértelmű felelősségét – annak idején jelentősen hozzájárult a magyar presztíz megromlásához például a *The Times* című brit lap bécsi tudósítója, H. W. Steed, illetve magyarországi tárgyú cikkeivel, írásaival a nálunk *Scotus Viator* írói néven ismertté vált közíró, R. W. Seton-Watson.

Mégis a francia-brit-orosz „entente” és a német-osztrák-magyar-olasz „hármasszövetség” vetélkedése, illetőleg a germán-szláv ellentétek elmélyülése vitte Magyarországot külpolitikai kényszerpályára, kedvező közeget teremtve a kritikus, sok esetben súlyosan elfogult írók megjelenéséhez.

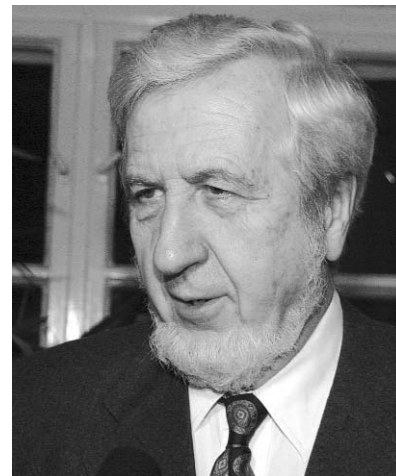

FOTO: BAROS JÁNOS

Magyarország presztízse ma nem áll túl rosszul, de túl jól sem – összegezte az előadó, hozzátéve, hogy az ország megítélése nemcsak politikai és gazdasági viszonyoktól függ, hanem attól is, hogy miként fogadják a hazánkba érkező külföldieket. Fontos, hogy minden magyar állampolgár érezze át, hogy az ő magatartása is befolyásolja az ország külföldi megítélését.

■ POLGÁRDI SÁNDOR

Északi visszavonulók

Mécses, amely megvilágítja az Istenhez vezető utat

Nyugállományba vonult az érdi lelkipásztor

► **Hatvannyolc éves korában, tizenhét évi papi szolgálat után augusztus 31-én nyugállományba vonult Ittész István, Százhalombatta, Érd, Diósd lutheránusainak lelki vezetője.**

A Somogy megyei Igalon született 1940-ben. A sümegi gimnázium után egyetemre készült, de akkoriban olyan idők jártak, hogy a főszolgabíró fiaként még a jelentkezését sem adhatta be, így aztán irányítástechnikus lett. Először Ajkán, a katonaság után pedig Százhalombattán, az erőműben kapott munkát. 1979-től vállalt különböző szolgálatokat az érdi evangélikus gyülekezetben, majd 1986–89 között levelező tagozaton végezte el a teológiát; 1991. évi pappá szentelése után nappali tagozaton folytatta a tanulmányait. 1991-től félállásban vezette a gyülekezetet, majd 1995-ben elköszönt az erőműtől, és az Érdi Evangélikus Egyházközség főállású lelkipásztora lett.

– Több évtizedes szakmai hivatását lelkési szolgálatra cserélte. Megérte?

– Nem akartam lelkész lenni, éveikig menekültem a papi hivatás elől, de a Jézussal való találkozás megfordította az életemet. Nekem Érd volt a küldetése, s a munkám jutalma a szeretet. A siker – hogy az elmúlt másfél évtizedben gyülekezetünk számban és léleken is megerősödött – nem az én érdemem, hanem

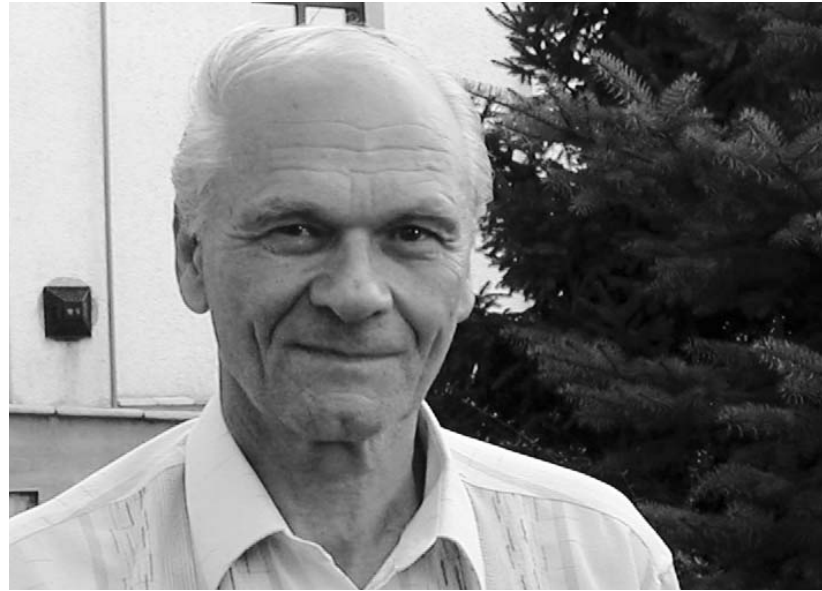
Krisztus általam és sok más ember által végzett munkálkodásának gyümölcse.

– A siker velejárója a kudarc, s minden biznnyal Önnek is része volt benne. Nem gondolkodott azon, hogy visszafordul?

– A legjobb tudásom szerint igyekeztem segíteni az embereket, de ez nem mindig volt elég. Igen, én ezt kudarc-ként éltem meg. És sokszor megkísértett a Gonosz is: én is estem a felületesség, az engedetlenség bűnébe, rajtam is

mindig megtaláltam a megoldást, a következő utat.

Bányai Sándornak, az érdek első önálló lelkészének beiktatása után közel ötven évet kellett várni, míg Ittész István személyében 1991 júniusától ismét önálló lelkipásztort kaptak. Kezdetben az egyházközség újjászervezése volt a legfontosabb feladat. 1993-ban Bán Illikó kán-

A SZERZŐ FELVÉTELE

úrrá lett a csüggedés, de Jézus Krisztus megőrizte, és megadta, hogy a nehézségek között mindig hozzá fordulhattam. A Biblia, az Útmutató olvasása közben

tor vezetésével megalakult az énekkar, s az evangélikáció eredményeként 1996-ban már a majd fél évszázados templom bővítéséhez kellett fogniuk. A munkával

még abban az évben végeztek, a torony építésével 1999-ben készültek el. Két év múlva elkészült az orgona, 2007-re pedig az oltár is.

– Elkezdett valamit, most meg abba hagyja. Miért nem folytatja?

– Egyházunk törvényei szerint egy felszentelt lelkész hatvanöt éves koráig láthat el aktív szolgálatot, és a gyülekezet kérésére a püspök további két évet engedélyezhet. Egy Istenben hívő ember számára lehet kezdet, de nem lehet vég, így én sem hagyom abba, mert nem tudnám, mert nem lehet. Már most annyi meghívásom van, hogy csak győzzek eleget tenni nekik. Járom tovább kijelölt utamat, s mindig hirdetni fogom az örömhírt.

A „lelkész úr”, „Pista”, „István”, „István bácsi” háromgyermekes, nyolcunokás nagypapa, s negyvenhat éve él boldog házasságban – ahogy felesége, Ida mondta, „máig tartó szerelemben”. Az utolsó szolgálat alkalmával szervezett ünnepségen a presbitérium, a hívek, a fiatalok s Erdélyi Takács István református lelkipásztor köszöntötte után a neki címzett elismeréseket elhárította, de feleségének megköszönte, hogy az otthoni munka dandárjának átvállalásával lehetővé tette számára feladatainak ellátását.

– A gyülekezet új lelki vezetője a Nyíregyházáról érkezett Labossa Péter. Azt rebesgetik, hogy Ön választotta. Valóban?

– A gyülekezetrel már régóta kerestük az új lelkészt. Volt is jelentező, de különböző okok miatt nem került pont a mondat végére. Egy csendeshéten említett valaki egy szabolcsi lelkész házaspárt, akik új szolgálati helyet keresnek. Péterrel már azt megelőzően is találkoztam, de közelebbi ismeretségbe csak ezután kerülünk, s a presbitérium is mellette szavazott. Ő vette át a megkezdett munkát feleségével, a szintén lelkész Labossáné Kővágó Anitával. Azt kértem a gyülekezetől, hogy éppoly szeretettel fogadják el őt, amilyen szeretettel köszöntek el tőlem, mert az egyház Krisztusé, bárki legyen is a lelkipásztor.

– Aktív szolgálatát befejezve mit üzen az evangélikusoknak és általában az embereknek?

– Jávör Pál színművész végrendeletében írt gondolatára hívom fel minden hívő és nem hívő ember figyelmét: „...egyedül Krisztust követve érdemes élni...” Ezt vallom én is, s egész életemben arra törekedtem, hogy minél többen ismerjék fel ennek igazságát.

Amikor a beszélgetés végén újra megemlítem szolgálati idejének kiemelkedő történéseit, ő csak kacsintogzik: „Nem az én érdemem, Isten keze volt rajtam. És Krisztus munkálkodott bennem. A lelkész csak mécses, amely megvilágítja az Istenhez vezető utat.”

■ VIZSY FERENC ISTVÁN

„Édesanyám imája meghallgatásra talált”

Beszélgetés Rezessy Miklós nyugalmazott lelkésszel

► **Rezessy Miklós vecsési evangélikus lelkész történetéhez hasonló, bizonyágtételrel egyenértékű elhivatási történetet ritkán hallhatunk. Pedig talentummal megáldott fuvalásként a zeneművészi vagy tanári pályán is kibontakoztathatta volna tehetségét. Élete mozaikdarabkáival ismerkedve azt mondanánk: fiatal éveiben olyan nehéz, tragikus, igazságtalan epizódok követték egymást, amelyek más könnyen összetörnének. Ő azonban – aki Isten kezében tudta magát – állta a megpróbáltatásokat. Szelíd, csendes, a nyilvánosságot kerülő lelkipásztorként szolgált mindenütt, ahová Úra irányította.**

– Édesanyám 1945. május 29-én vettett először karjába Budapesten, a Baross utcai klinikán. Édesapám akkor a Deák téri leánygimnázium hitoktató lelkésze volt. A Deák térről '46-ban költöztünk Kelenföldre, ahol édesapám a gyülekezetben – néhány évi segédlelkési szolgálatot követően – nyugdíjazásáig másodlelkészként jelentette az állandóságot és folyamatosságot a lelkési munkában a legembertelenebb viszonyok között is. Édesanyám 1948-ban, harminckét évesen követte életünk és halálunk Urának továbbhívó szavát.

Édesapám három kisgyerekekkel maradt özvegyen, és az ötvenes években másodlelkési jövedelméből gondoskodott rólunk. Aki akkor élt a kelenföldi gyülekezetben, az tudja, hogy ez mit jelentett. Az ő küzdelmekkel teli életét kisgyermekkoromtól közvetlen közletről láttam, és megtapasztaltam, hogy mennyire igaz Pál apostolnak a filippiekhez írt levelében olvasható vallomása: „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” Édesanyám a halála előtt azért imádkozott, hogy ne csak a férje, hanem a fia is az Úr igéjének hűséges szolgája

legyen. Az ő imájának meghallgatása határozta meg néhány évvel később a pályaválasztásomat.

– Ha jól értem, előbb egy kiterő következett.

– Jól jellemzi a hatvanas évek adottságait, hogy érettségi előtt egy nappal (!) az igazgató behívott az irodájába, és közölte velem, a papgyerekekkel: ha bármelyik felsőfokú intézménybe beadom a felvételi lapomat, nem érettségizhetek le. Ezután megkérdezte, hogy milyen terveim vannak. Mivel akkor még nem kaptam elhívást az Úrtól a lelkési szolgálatra, azt mondtam: közel tíz éve tanulok fuvalázni, ezért a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában szeretnék tovább tanulni. Erre legyintett: „Zenész, az lehetsz!”

Természetesen nem vettek fel a konziba sem. Mivel nem tanulhattam tovább, a Felvonószerelő Vállalatnál helyezkedtem el segédszerelőként. Amikor a főmérnök megtudta, hogy gimnáziumi érettségim van, jóhiszeműen felajánlotta, hogy segít a szakmunkás-bizonyítvány megszerzésében. „Valahol” ez kitűdött, és azonnal behívtak sorkatonai szolgálatra. Segédmunkás lehettem, de felvonószerelő már nem. Az Úr azonban úgy rendezte, hogy az aszódi helyőrségben éppen nem volt fuvalás a zenekarban. A zenekarvezető meghallgatott, és azonnal felvett a zenekar állományába. Ezután egyenruhában mentem felvételezni a konziba mint katonazenész, és gond nélkül felvettek a második évfolyamba. Még évet sem vesztettem.

– Mindig ámulattal tölt el, amikor arról hallok, hogy a hatvanas évek Magyarországnak fiatalok – számolva az egyházi pályára lépés minden egzisztenciális nehézségével, akár az üldözöttséggel – igent mondtak a hívásra. Rádásul édesapja példája is azt mutatta: nem a könnyű utat választja, aki lelkésznek áll...

– Édesapám megnyugodott, hogy végre egyenesbe került az életem. Édesanyám imája azonban erősebb volt! Leszereléseim másnapján jelentkeztem a teológiára, és '65 novemberében beköl-

töttem a laktanyából a teológusotthonba. Két év múlva sikeresen befejeztem a konziban zenei tanulmányaimat, és megkaptam a hivatalos engedélyt a zenei pályán való működésre – de tanításra már nem.

A kelenföldi templomban Ottlyk Ernő püspök úr szentelt lelkésszé 1970-ben. A miskolci gyülekezetbe küldött segédlelkésznek Szabik Imre akkori miskolci lelkész keze alá. Istennek hála, tőle olyan

FOTO: REZESSY SZABOLCS

példát és útmutatást kaptam, mely egész lelkési szolgálatom idején nélkülözhetetlen alapnak bizonyult. A mai napig köszönöm neki! A következő év tavaszán, egy keddi napon lelkészgyűlés volt Miskolcon, melyen Ottlyk püspök is részt vett. Saját kezűleg adott át nekem egy levelet, melyben tudatta velem: vásárnaptól a hánta-ászár-kisbéri gyülekezetbe helyez. A hét végén már ott szolgáltam...

– Azt hiszem, itt aztán igazán vizsgáznia kellett alázatból...

– Hántai segédlelkészként lehetőségem nyílt arra, hogy a Halle an der Saale-i

egyházzene-iskolában ösztöndíjként folytathassam zenei tanulmányaimat. Amikor püspök úr ezt megtudta, még az útlevelemet is elkérte, hogy még turistaként se mehessek az NDK-ba. Közölte velem: az egyháznak vidéki lelkészekre van szüksége, nem zenészekre. Döntsem el, hogy mi akarok lenni. Eldöntöttem. Ezután helyezett Ipolyvecére, ahol igazi, melegsívű, nógrádi kegyességű gyülekezetben feleséget és az ő családját, majd

gezhettem a soha véget nem érő és soha le nem zárható szórványlelkési feladataimat. Az első két évben közegeházi támogatás nélkül még a fenntartási költségeket sem tudta fedezni a gyülekezet. Ezért engedélyt kaptam Hamati Béla püspök úrtól és a presbitériumtól, hogy másodállásban taníthassak – merthogy ekkor, a kilencvenes években már taníthatam – az éppen akkor önállóuló Vecsési Zeneiskolában. Így ismertek meg és fogadtak be közösségi életükbe a pedagógusok és a város vezetői. Ipolyvecéhez hasonlóan Vecsésen is felújítottuk a templomot és a parókiát, és korszerű gyülekezeti mosdót és teakonyhát létesítettünk.

– Mi jelentette a legnagyobb örömet a pályáján?

– Különösen is hálás vagyok Istennek, hogy máig ható, felekezeteken átívelő imaközösségeket és közös alkalmakat szervezhettünk. Az évente megrendezett ökumenikus imahetek szervezéséért a vecsési önkormányzat képviselőtestülete két ízben is kitüntetésben részesített.

– A lelkész ugyebár csak papíron mehet nyugdíjba... de akkor sem szűnik meg Isten szolgájaként tevékenykedni.

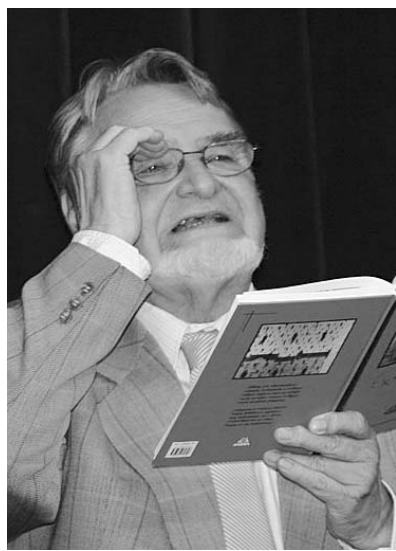
– Isten igéjének szolgálatában teológuséim kezdetétől sok év telt el. Szeretett feleségem harmincöt év óta hűségesen áll mellettem, és segít a szolgálatban. Nélküle nem lettem volna képes végig kitartani lelkési feladataim teljesítésében. Bár testem egyre kopottabb és fáradékonyabb, lelkem és szívem változatlanul tele van örömmel és reménységgel. Feleségem, gyermekeim, unokáim és az érttem imádkozó hittestvéreim lelki közössége olyan védőhálóat alkot körém, melyet Urunk tart kezében. Krisztus egyházában élék születésemtől, és amikor napjaim elfogynak, életutam végén nála leszek a jövőben is. Mert ő ezt mondja János evangéliumában: „En élek, és ti is élni fogtok”; Lukácsnál pedig: „Mert ami lehetetlen az embernek, az Istennek lehetséges.”

■ KŐHÁTI DÓRA

Várákozás Krisztusra

Gyurkovics Tibor emlékezete

► 2006 adventjén volt vendégünk Gyurkovics Tibor. A népes gyülekezeti körben szinte természetesnek hatott, hogy a beszélgetés folyamán újra és újra visszatértünk Jézushoz. Az egyik pillanatban váratlanul a sekrestyeajtóra mutatott: „Arra várok, hogy Krisztus egyszer csak bekopogtat és belép. Ilyen egyszerűen, ilyen természetesen.” Gyurkovics Tibor néhány napja, hetvenhetedik születésnapjához közel távozott az élők sorából. Nehéz életút, változatos pályakép zárult le – író-költő, pszichiáter, irodalmár, igazi értelmiségi karakter. Életműve az irodalom nyugatos nagyjairól sarjadt, az írás minden formájában alkotott. A magyar nyelv nagy „mágusa” volt, ahogy egyik méltatója írja róla.

hogy megmondjam hogy mivégre csorog a sok süteményre sárgabarack arany kajszin ragyog mint lányon a hajszín minék rakják minék hajtják a leveleket a Márták Rózsik a sok süteményt minék sütik az egészet mért kelesztik ízesítik mik azok a régi stiklik kicsi cselek nagy furfangok hogy valóságosan hangot adnak végül sütemények harangoznak és zenélnek cukor pendül bong a tészta réteg van rázománcolva énekel a máz a páncél édes arcán ezer ránc él finom hajszálrepedések fogják össze az egészet: sütemény az Isten arca egy kicsit meg van harapva...

Vagy éppen azt a feszült várákózást, amely a sokadik karácsonyon fogja el az embert, a megszokás, az erőlködés, az ünnepcsínálás kényszeredett rutinjában, amikor mégiscsak le kell jutni az ünnep mélyére:

Karácsony

Egy bizonyos idő után akárhány karácsonyfát láthatsz, mindig csak egyet látsz s a többi látszat.

A többi öröm másé, idegen, vagy elrabolt öröm, Jézus Krisztus hozzánk csak egyszer jön.

Csak egyszer száll le az angyal kitért fehér szárnyal és hozza le a békességet, egyszer jön Boldizsár a mirrhával.

És többé nincs békességünk, nincs Máriánk, se szalmánk, de erre az egy éjre mindig emlékszünk.

És ott is gondolnak ránk.

És az örök, a minden pillanatban ott feszülő Krisztus-várást. 2006 decemberében mindnyájunk lelkébe belemarokolt Gyurkovics Tibor, amikor arra a kérdésre, hogy a Lipóton felnőttek és gyermekek pszichiátereként hogyan tudott szembenézni az elme- és lélehasadás emberi valóságával, egyetlen további szó nélkül, csupán egy verssel válaszolt:

Istenem

Ölelj meg engem, Isten, már föl akarom adni az örök ellenállást, már meg akarok halni.

Köszvényben és közönyben nagyon sokáig éltem bődítő tisztességben és tarkószenvedésben.

Vadász vadásznak vadra figyelő úr-cselédje voltam, miközben kaptak engem is puszkavégre.

A fűvön így rohantam, az erdőn így szaladtam, kapkodtam lábam, ámde a hitet megtartottam.

Valahol meg kell állni, valahol meg kell halni, valami könnyű réten akarok elfakadni.

Az izmaim a télben mint jéghúrok feszülnek, úgy néznek a szemembe, ahogy a menekültnek.

Nem félek a haláltól. Megállok vele szemben. De amikor lesújt rám, Isten, ölelj meg engem.

Krisztus-várást – ahogyan ünnepeken vagy hétköznapokon, feszítő helyzetekben vagy belső szobánkban mi is ismerjük. Ahogyan mi is várjuk a kopogást, a megérkezést. Az első karácsonytól a végső ölelésig. Gyurkovics Tibor hazatért. A vers végén ott a pont, a várákozás megszűnik, de Krisztus örök.

■ KORÁNYI ANDRÁS

Szabadságon, kisszéken

Mivel rohamtempóban közeledik felénk az év vége, az előírt szabadnapjaim közül pedig még sokat nem vettem ki, a közelmúltban megtoldottam az egyik hétvégémet két nappal. Gondoltam, pihenek egyet a szülői házban.

Történt azonban, hogy lelkész édesanyámnak egy balatonszárszói konferenciára kellett utaznia, a környéken viszont nem akad olyan lelkész, aki két teljes nap hittanóráit helyettesíteni tudná. Kézenfekvő volt ezért, hogy én ülök hétfőn és kedden a szolgálati autótá, hogy két iskolában és három óvodában megtartsam a tucatnyi hittanórát.

Izgalommal és nem kevés félelemmel léptem be a termekbe, édesanyám hittankönyvekkel megrakott táskáját szorongatva izzadt kezemmel. Elvégre nem hozhatok szégyent Isten ügyére, a lelkészre és persze magamra sem!

Már az első percekben sok-sok minden nem akart összeállni: befűztem a világot teremtéséről szóló diafilmet a vetítőbe, amikor rájöttem, hogy olyan jól sikerült egykor megalkotnia Istennek a világot, hogy nem látszanak a képek az iskolai könyvtár falán. Kénytelen voltam ezért saját szavaimmal elmesélni a teremtés hét napját az első osztályos hallgatóságunknak. Nem egyszerű feladat...

A legtöbbet én tanultam az órán: néha a legegyszerűbb dolgokat a legnehezebb megfogalmaznunk.

Két órával később a reformáció ünnepével kapcsolatban is meglehetősen bizonyult dolognak tűnt tizenegy éves gyerekeknek beszélni az úrvacsora és a katolikus miseáldozat különbségéről. A segítség azonban megérkezett, és kezdeti mózesi dadogásomat lassan-lassan értelmes mondatok váltották fel.

Nagyot sóhajtottam, amikor négy kis óvodás közé ültem le egy csöppnyi asztal köré. Öszinteségük megdöbbentett: határozottan Magdi néni követelték, majd ki is fejtették, hogy ahelyett, hogy fontos egyházi kérdésekről tanácskozná, a legjobban tenné, ha velük töltené a délutánt.

A kedélyeket csak egy gyermekdallal sikerült megnyugtatom. Erre megint őszinte válasz érkezett: egy kislány egyenesen hahotázásban tört ki. Nem bántóan, nem rosszindulattal, de kifejezésre juttatta, hogy ilyen énekhangot ő még nem hallott, az óvó néni más-

képp fakadnak dalra. Mindezt a legteljesebb őszinteséggel. Talán most értettem meg igazán, miért kell olyanná lennünk, mint a kisgyermeknek...

Másnap hét második osztályos gyerekekkel az imádságról beszélgetve megállapítottuk, hogy így tarthatjuk Istennel a kapcsolatot, hálát adhatunk neki sok mindenért, és segítséget kérhetünk tőle. Majd a kérdésre, hogy mely dolgokat kell megköszönnünk, folyamatosan kaptam a jobbnál jobb válaszokat: a levegőt, az ebédet, a születeinket, a szomszéd gyereket, az iskolát, a legjobb barát-nőt, a távirányítós autót... Mindent, amit mi, a „nagyok” olyan természetesen veszünk! Gyakran nem is találunk jó dolgot az életünkben, Istennek is csak a panaszainkat soroljuk fel. Ezek a néhány éves emberképek pedig még képesek észrevenni a valódi örömeiket, hogy igenis van miért hálát adnunk. Megható volt ezek után látni, milyen boldogan teszik össze a kezüket, és tanulják meg tőlem a *Miatyánk* első néhány sorát.

Mindkét nap fáradtan tértem haza. Nem pihentem, de sokat tanultam. Tö-lük, akikhez tanítani mentem.

■ - JENŐ -

HETI ÚTRAVALÓ

Építetek utat a pusztában az Úrnak! Az Úr jön hatalommal. (Ézs 40,3,10)

Advent 3. hetében az Útmutató reggeli s heti igéi az Úristen követére (lásd Mal 3,1) irányítják a tekintetünket. Keresztelő János: Krisztus hírnöke, s nem szél ingatta nádszál, de prófétánál is nagyobb, akit Heródes börtönbe vettett. Onnan kérdezi: „Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várunk?” Ő az ítélobíró várta, ám ez majd az Úr második adventjekor teljesül. Jézus válasza ez: „...szegényeknek hirdettük az evangéliumot, és boldog, aki nem botránkozik meg énbenem...” (Mt 11,3,5-6) Az üzenet első részét Luther kommentálja: „Mert csak egy örömhír van, hogy Krisztus megfizetett bűneinkért, s szenvedésével megváltott az örök haláltól. Az ő országa és tiszte az, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdesse.” És a felelet második részéhez Pált idézzük: „Egyáltalában ne ítéletek azért addig, míg el nem jön az Úr. Ő majd megvilágítja a sötétség titkait, és nyilvánvalóvá teszi a szívek szándékait...” (1Kor 4,5) Az Úr Jézus teljesítette be a próféták jóvendülését, s üdvözítőül jött el a világra, mert „Isten valamennyi ígérete Jézus Krisztusban lett igenné, és általa lett ámenné Isten dicsőségére...” (2Kor 1,20; LK). Az Úr első adventjekor úgy jött el, „mint pásztor, úgy legelteti nyáját” (Ézs 40,11). Ő a jó pásztor! „Íme, a mi Urunk, akit mindannyian várunk, ő megszabadít minket, alleluja.” (GyLK 727) János pusztai felhívása – szó szerint! – azonos Jézuséval: „Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa!” (Mt 3,2; lásd 4,17), s az eljövendő ítélobíróról szól: „Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket. (...) gabonáját csűrbe takarítja, a pelyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.” (Mt 3,11,12) Az angyali üdvözlés az Isten Fiának testi születését ígéri Máriának: „Üdvöz légy, kegyelmebe fogadott, az Úr veled van!” (...) „Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak.” Bátorításul Keresztelő Jánosról is hírt ad Gábiel: „Íme, a te rokonod, Erzsébet is fiút fogant öregségére...” (Lk 1,28,31,36) Az adventi hétköznapokban is „mindenkör örüljete, szüntelenül imádkozzatek, mindenért hálát adjatek, mert ez az Isten akarata”, mert ő megőriz titeket; miként Pál az üdvözlésben írja, „feddhetetlenül a mi Urunk, Jézus Krisztus eljövételére” (1Thessz 5,16-18,23). Ezt az üdvözlését Pál így indokolja: „Mert valahány ígérete van Istennek, azokra őbenne (a Krisztus Jézusban) van az igen, és ezért általa van az ámen is, az Isten dicsőségére...” (2Kor 1,20) Ő, a megöletett áldozati Bárány legyőzte a halált, Isten megdicsőítette őt, és a mennyben, a trónuson ülő mellett áll, ahol a sírva fakadó János apostol ezt hallotta: „Ne sírj! Íme, győzött az oroszlán Júda törzseből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétjét.” (Jel 5,5) Az ősi jóslat beteljesült: „Vesszőszál hajti ki Isai törzsekeről...” (Ézs 11,1), „Jó hír, nagy örömhír: / Megújul a világ. / Kihajt Dávid törzsen / A csodálatos ág. / A megígért virág.” Miként az első adventkor „elküldötte az Úr / Hűséges szolgáját (...), / Hogy jó hírt adjon át” (EÉ 132,2,1), úgy legyünk ma mi, az eljövendő Úr Jézus Krisztus útkészítői, misszionáriusai sokak számára!

■ GARAI ANDRÁS

A legfontosabb karácsonyi ajándékom

Eszembe jutottál. Mint mindig, tulajdonképpen. Igen, küldök neked is egy karácsonyi képeslapot.

Pedig eltelt egy újabb év, és nem is beszélünk egymással. Nem kerested a társaságom. En sem a tiédet. Igazából nem is tudom, jól teszem-e, hogy írok. Talán már nem is emlékszel rám. Hiszen már nem vagyunk jóban. Ami egykor szép volt, az már a múlt. Most valami mégis arra készít, hogy írjak neked. Hiszen karácsonykor összeérnek az egymástól eltávolodott szívek... Így hát kezemből veszem a tollat.

De mit is írjak? Áldott és békés karácsonyt kívánok... Nem, ez túl sablonos, száraz. Tovább írok. Így már barátságosabb lesz. Leírom, mi történt velem az elmúlt időben. Írok és írok, és közben azt gondolom: minek is írok annyit, hiszen lehet, hogy az egész hiábavaló. Csak neveltségessé teszem előttem magam.

Leteszem a tollam. Nem tudom folytatni az írást. Felhívlak inkább telefonon! Igen, az lesz a legjobb. Nekem boldogság lenne tudni, mi van veled. Fölkelek az asztal mellől. A telefonhoz indulok, de aztán szépen lassan mégis visszakanyarodom az asztalomhoz. No nem, mégsem. Inkább ráírom a képeslap végére, hogy hívjál te, ha van időd. Örülnek, ha jelentkeznel.

Elkészültem. Az asztalomra teszem a lapot, de várok még pár napot a feladásal. Hátha te is küldesz egyet, és akkor máris válaszolhatok neked. Így könnyebb lenne minden.

De nem, nem jön tőled semmi. Csak telnek-múlnak a napok. Lassan itt a karácsony. Ha még ma feladnám a lapot, már csak az ünnepek után kapnád meg. Az meg hogyan nézne ki! Na jó, széttépelem. Ennek semmi értelme. Hagyjuk. De buta is vagyok!

Az ünnepi készülődés közben megint csak marcangolom magam... Nézegetem a megvásárolt fenyőfát, és rád gondolok. Vajon te hogyan fogsz karácsonyozni?

Az egyik adventi vasárnap templomba megyünk a családdal. A lelkész arról beszél, hogy Isten keresi az embert. Szólongatja az ige által. Mi pedig imádságban válaszolhatunk neki. És hogy van-

SZÓSZÓRÓ

Iffjúságirovat-gazda: Balog Eszter

nak olyan imádságok az életünkben, amelyek tulajdonképpen gondolatok, imasóhajok, talán ki nem mondott szavak, le nem írt sorok, és ezeket az Úristen ugyanúgy meghallgatja, mint a *Miatyánkokat*. „Mert az Úristen meghallgatja az igaz hívő könyörgését.” Akit várunk, az Eljövendő, azért jön el, hogy helyreálljon a kapcsolat Isten és ember között. Ó, de jó! Akkor már tudom, mit kell tennem. Hazafelé, lemaradva a családtyól, magamban imádkozom. Kicsit könnyes szememet kimeresztve felemelem a szürke felhőkre...

FOTO: LUKÁCS GÁBI

„Istenem! De régen is imádkoztam! De régen szóltam hozzád! Íme, itt vagyok, itt állok előtted. Közeledik születésed ünnepe, szeretnék veled én is kapcsolatban lenni. Szeretnék részesülni szeretetedben, szeretném megtapasztalni, hogy énéntem is megszületett. Kérlek, Szentlelkeddel vezesd életem. Mutass utat, mutasd meg, életem merre menjen tovább.”

Szenteste délutánján megcsörrent a telefon. „Szia! Hát, karácsony van. Nem akartam, hogy az ünnep úgy teljen el, hogy ne beszéljünk egymással...”

Nagyon boldog voltam. Igazából nem is a telefonhívás miatt. Hanem annak örültem a leginkább, hogy a legfontosabb ajándékban részesülhettem: újra tudtam őszintén imádkozni.

■ BALOG ESZTER

Egyházi vezetők látogatása az államfőnél, a házelnöknél és a Fidesz–KDNP-nél

Magyarországi és határon túli egyházi vezetőket fogadott hivatalában Sólyom László államfő, majd Szili Katalin házelnök; a határon túli püspökök küldöttségével fideszes és KDNP-s politikusok is találkoztak december 2-án Budapesten.

Sólyom László köztársasági elnök a hivatalában tartott találkozó után egyebek között azt emelte ki, hogy az emberekben még nem tudatosult a Magyarországot is érintő nemzetközi gazdasági válság mértéke, de az egyház karitatív tevékenységére az eddiginél is nagyobb szükség lesz. A gazdasági válság idején lelki támaszt is nyújtaniuk kell – fejtette ki –, hogy azoknak, akik erre rászorulnak, segítsenek a helyzet feldolgozásában.

Sólyom László a magyarországi katolikus, református, evangélikus és baptis-

ta egyház, valamint az izraelita felekezet vezetőit és képviselőit fogadta. A találkozáson a határon túli magyar egyházak képviselőiben hét római katolikus és egy görög katolikus, nyolc református, két evangélikus és egy unitárius vezető jelent meg.

Az államfői találkozót követően Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke advent alkalmából a határon túli püspököket fogadta. Orbán Viktor, a Fidesz elnöke, Hamrach Péter, az Országgyűlés alelnöke, Németh Zsolt, a parlament külügyi és határon túli magyarok bizottságának elnöke és Balog Zoltán, az Országgyűlés emberi jogi bizottságának elnöke szintén találkozott a határon túli magyar püspökök küldöttségével.

▶ MTI

Jogos kérdések Brüsszelben

Az Európai Egyházak Tanácsának Egyház és Társadalom elnevezésű bizottsága szervezett konferenciát november 18–20. között Brüsszelben Vallás a közönségi szférában – jogi kihívások és trendek címmel. Több mint negyven – többségében jogász – résztvevő érkezett a rendezvényre Európa számos országából az említett nemzetközi szervezet tagegyházainak képviselőiben.

A tanácskozás célja az volt, hogy megvitassák az Európai Unió jogalkotása és aktuális jogszabálytervezetei hogyan érintik egyházainkat és a vallásgyakorlást, milyen következményekkel járnak rájuk nézve.

Számos rangos előadó – mint például a magyar Tomka Miklós professzor – meghallgatása mellett a résztvevők eszmét cseréltek az egyes államokban éppen ak-

tuális, egyházakkal kapcsolatos jogi és társadalmi-politikai kérdésekről, így például az európai kisebbségi egyházak helyzetéről. Ennek során a Kárpát-medence különböző országaiból érkezett magyar egyházi képviselők is ismertették közösségeik problémáit, nehézségeit. Például Romániában a magyar egyházak a mai napig nem kapták vissza több mint ezerterezár, a kommunisták által elkobzott ingatlanukat, míg a Romániai Ortodox Egyház az utóbbi bő másfél évtizedben több mint kétezer új templomot épített az állam óriási pénzügyi támogatásával, ráadásul kifejezetten olyan településeken is, ahol az ortodox hívek gyakorlatilag szinte nincsenek is jelen.

A szlovákiai helyzet sem sokkal kedvezőbb. Például míg az állam az egyik, mind-

össze hatvanezer lelket számláló egyház számára harmincnyolc adminisztratív alkalmazott bérét biztosítja, addig a száztíz-ezer hívet gondozó – ámde kilencven százaléban magyar nemzetiségű – református egyház számára mindössze hatét.

A konferencia tanulsága, hogy a hazánkat környező országok többségi egyházai alaposan átgondolt és következetesen képviselt nemzetpolitikai célok érvényesítésére képesek a nagy nemzetközi egyházi fórumokon (is). Éppen ezért a Kárpát-medence magyar nemzetiségű egyházai csak összefogással és közös stratégia kialakításával léphetnek fel közösségeik érdekében hatékonyan, úgy, hogy az valóban kézzelfogható eredményekkel kecsegtessen.

■ L. V.

Az utolsó nap

Önkéntes kórházlátogatók találkozója

▶ **Advent 3. vasárnapja van. Amikor november 30-án az Üllői úton összegyűltek az önkéntes kórházlátogatók, az egyházi esztendő utolsó napja volt. Az olvasó az idő eltelte miatt nem érzékelheti, hogy számunkra éppen „az utolsó nap” adta a találkozást ízet, értékét. Több mint harmincan gyűltünk össze; vendégünk Nemes Ödön jezsuita szerzetes volt.**

Jól tudtuk, hogy Nemes Ödön az előző héten kórházban volt, és egyáltalán nem volt biztos, hogy egészségi állapota megengedi, hogy jelen legyen közöttünk. De ő megígérte nekünk, hogy eljön. Orrában csövekkel, zsebében lélegeztető készülékkel, de ott volt. Légzési nehézségei ellenére derűsen, elégedetten.

Amit mondott betegségéről, lelkigondozásról, hiteles volt. Nem a katedrálról szóló tanár szavai voltak ezek, hanem a megélt hit vallomásai. „Ha Isten nem akadályoz meg valami betegséget, abból jót fog kihozni – vallotta. – Isten Jézus halálát sem akadályozta meg.”

Előadásában arra kért bennünket, hogy a szenvedést ne problémának tekintsük, amelyet meg kell oldani, hanem lássuk be, hogy a szenvedés érték, misztérium. Fontosnak tartotta, hogy beteg-

látogatóként eloszlassuk azt a tévhitet, hogy a szenvedés büntetés. „Én Jézus Krisztus Istenében hiszek. Jézust pedig nem azért feszítették keresztre, mert rossz ember volt” – érvelt.

A legizgalmasabb téma számunkra az adás-kapás kérdésköre volt. Nemes Ödönnek volt bátorsága ahhoz, hogy megkérdőjelezze Pál apostol kijelentését, aki Jézustól származtatja ezt a mondatot: jobb adni, mint kapni („Nagyobb boldogság adni, mint kapni” – ApCsel 20,35). A szerzetes arról beszélt nekünk, hogy vallásunk, kereszténységünk alapja a kapás, a befogadás. „Sajnos sokan próbálják kiérdemelni Isten szeretetét, mert nem tudják elfogadni, hogy Isten ingyen, feltétel nélkül szereti őket” – mondta.

Az előadás utáni beszélgetésben megpróbáltuk felsorolni, hogy beteglátogatóként, lelkigondozóként mi mindent ka-

punk egy-egy betegről. Kiderült: bár sokszor azzal áltatjuk magunkat, hogy azért ülünk le egy-egy ágy mellé, hogy adjunk, mégis gazdagabban távozzunk onnan, mint ahogyan érkezünk. Megajándékoztak leszünk. A betegek megajándékoznak bennünket a bizalmukkal, azzal, hogy szóba állnak velünk, azzal, hogy adhatjuk az időnket nekik. Megajándékoznak bennünket azzal a derűvel, amellyel a betegségüket viselik, istenhittelük és azzal az érzéssel, hogy érdemes volt bemenünk a kórházba azzal.

A délutáni beszélgetésnek külön öröme volt, hogy megoszthattuk egymással problémáinkat, nehézségeinket, és hogy együtt próbáltunk megoldást keresni rájuk. Jó volt érezni, hogyan lettünk, formálódunk egymást segítő csapatá.

Talán valóban „az utolsó nap” tette velünk, hogy értékesnek tartottuk ezt a találkozót. Talán azt éreztük, hogy Nemes Ödön itt, ilyen közelségben utóljára lehetünk együtt. Talán Istennel való találkozásunk, aki „az Alfa és az Omega, az első és az utolsó, a kezdet és a vég” (Jel 22,13), tette velünk, hogy az idei utolsó nap mélyen beleivódott az emlékezetünkbe.

■ HEINEMANN ILDIKÓ

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) pályázatot hirdet a gyakorlati (hatodéves) képzéssel kapcsolatos mentori szolgálatra, illetve gyakorlógyülekezeti státusra a 2009/2010-es tanévre

Olyan lelkészek jelentkezését várjuk, akik sokoldalú gyülekezeti munkát végeznek, és készek egy hatodéves hallgató (lelkészjelölt) munkájának irányítására és a lelkészi szolgálatba való bevezetésére, valamint részt vesznek az EHE által szervezett mentori előkészítő konferencián.

A megbízást kapó lelkészekkel és gyülekezetekkel az egyetem együttműködési megállapodást köt. A mentorok és a gyülekezetek ezáltal közvetlenül is bekapcsolódnak a gyakorlati lelkészképzés munkájába. A gyülekezetektől a szolgálatok biztosítása mellett elsősorban a lelkészjelölt megfelelő elhelyezését kérjük.

Gyakorlata idején a lelkészjelölt a mentor vezetésével végezhet gyülekezeti szolgálatot.

A pályázatnak tartalmaznia kell a gyülekezeti munka rövid (legfeljebb hatvan soros) bemutatását és a pályázó lelkész motivációját, valamint hogy milyen módon tudnak a hallgató részére tíz hónapon át szállást és ösztöndíj-kiegészítést biztosítani.

Együttal kérjük, jelezzék pályázási szándékukat a területileg illetékes püspöki hivatalban is.

A pályázatoknak 2009. február 2-ig kell az EHE rektori hivatalába megérkezniük (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.).

Bővebb felvilágosítás a gyakorlati intézet vezetőjétől, Szabóné Mátrai Mariannától (mariann.matrai@lutheran.hu) kérhető.

Dr. Csepregi Zoltán rektor, dr. Szabó Lajos tanszékvezető, Szabóné Mátrai Marianna, a képzés koordinátora

HIRDETÉS

Meghívó könyvbemutatóra

A Kairosz Kiadó *Miért hiszek?* című sorozatában megjelent Szőnyi Szilárd dr. Fabiny Tamás evangélikus püspökkel készített interjúkötete *Neki kell növekednie* címmel. A könyvet dr. Csemely Péter professzor mutatja be december 15-én, hétfőn 17 órai kezdettel a Pilinszky János irodalmi kávéházban (Budapest V., Váci utca 33.). A kötet a helyszínen megvásárolható. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

ISTENTISZTELETI REND | 2008. december 14.

Advent 3. vasárnapja. Liturgikus szín: lila.

Lekció: 2Tim 1,8–14; 5Móz 5,6a.7–10. Alapige: Jn 5,31–38. Énekek: 140., 136.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fehé** de. 10. Veperdi Zoltán; **II., Mador u. 6.** de. 3/4 II. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidélíusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (asztali beszélgetések) Novotny Zoltán; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkóczy Péter; **IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Varsányi Ferenc; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., gyermek-karácsony) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere** de. 11. de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; du. 5. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Emlékezés és jövőtervezés Bonyhádon

Nem a bonyhádi gyülekezet az egyetlen, amely ebben az évben emlékezik meg arról a tragédiáról, mely hatvan évvel ezelőtt mely nyomot hagyott családokban és egyházközségek közösségében egyaránt.

A német ajkú gyülekezetekben sokszor a családok nyolcvan-kilencven százalékát is kidobták házaikból az akkori hatalom képviselői, hogy helyet adjanak azoknak, akiket a történelem ugyanúgy megtépzott, akiknek ugyanúgy kellett elhagyniuk szülőföldjüket, akár a Felvidéken, akár a Székelyföldön éltek egykor. A házak, a vagyon elvétele tetézte az, hogy összeírás alapján az itt élő németesség nagy részét kiűzték az országból, a háborúban vesztes Németországba irányítva őket, ahol új életet kellett kezdeniük. Így fogyott a bonyhádi gyülekezet létszá-

november 9-én a bonyhádi evangélikusok a hatvan évvel ezelőtti kitelepítéséről, emléktáblát állítva azoknak a német nemzetiségű és anyanyelvű hittestvéreinknek, akik nem élhettek szülőföldjükön, mert kiűzték őket hazájukból.

Az ünnepen igehirdetéssel szolgált az erdingi testvérgyülekezet lelkésze, Martin Schwenk is, aki azért is érkezett küldöttség élén a München melletti településről, hogy újragondolják a helyiekkel a két közösség korábban is erős ifjúsági kapcsolatát. A kitelepítés miatt meggyengült gyülekezeteknek nagy kérdése, hogyan tudják erejüket, közösségi életüket úgy szervezni, irányítani, hogy a kicsinyesség megeléje mellett ne a szomorú emlékezés kapjon egyedül szerepet, hanem előretéve a jövőt álmodják, tervezik meg. Így beszéltek

keznek az ifjúságot megszólítani, a gyülekezet erőterébe integrálni. Úgynevezett „Jugendcafé” tartanak fenn, amolyan ifjúsági klubot Noé Bárkája néven, amelyet a gyülekezet ifjúsága működtet, és amely nyitva áll a város fiataljai számára. Érdemes lenne végiggondolni ennek lehetőségét itthoni nagyvárosi gyülekezetekben is.

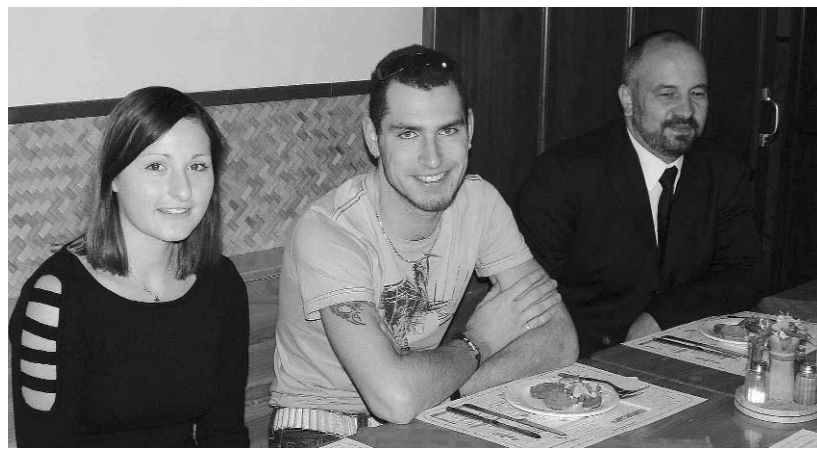
A bonyhádiak küldöttsége november 21. és 24. között másik testvérgyülekezetüket látogatta meg. Tomaszów Mazowiecki evangélikus közössége a csekély számú lengyel lutheránus-ság (körülbelül nyolcvanezer egyháztag) egyik gyülekezte, Varsótól százötven kilométerre dél-nyugatra. Roman Pawlas, a helyi lelkész az egykor német ajkú gyülekezet jelenleg leginkább lengyelekből álló kicsi közösséget vezeti immár huszonöt éve.

Itt indult el az Európában is unikumnak számító egyházi olimpiai játék, melyet már tizenhetedik alkalommal rendeznek meg. 2009-ben is különböző versenyszámokban mérhetik majd össze erejüket, ügyességüket a több országból érkező evangélikus fiatalok. (Terveik szerint ott lesznek ezen a jó hangulatú, nemes versengésen jövő májusban a bonyhádiak is.)

A tomaszowi gyülekezetnek egyrészt az olimpia megszervezése, másrészt a kiépített kapcsolatok ápolása jelent olyan feladatot, mely integrálni és összefogásra buzdítani tud sok helybéli, köztük fiatalokat is. A közösség jelentős részének már nem feltétlenül vannak evangélikus gyökerei, de elkötelezett gyülekezeti tagok ők is.

Emlékezés és jövőtervezés: tudnunk és ismerünk kell közösségeink múltját, de a jövőre tekintés és tervezés feladatával együtt lehet teljesé mindaz, amiért imádkozunk Isten Szentlékéné munkájáért, hogy minél többekhez jusson el az evangélium jó híre.

■ ARADI ANDRÁS

Az erdingi vendégekkel (a kép jobb szélén a tudósító bonyhádi lelkész)

ma is egytizedére, és az egykor nagy létszámú evangélikusságnak a mindennapokban kellett megküzdnie azért, hogy maradjon gyülekezet ezen a helyen.

Istentisztelet keretében emlékeztek meg

meg az ottani ifjúsági vezetőkkel, hogy jövőre két közös tábort szervezzenek, egyet Erdingben és környékén, egyet pedig itt Magyarországon.

Erdingben igen érdekes „módszerrel” igye-

Oszd meg és informálj!

Hogyan lehet naponta áttekinteni az interneten több száz információforrás változásait? Miként lehetséges gyorsan ki-válogatni a minket érdeklő híreket, bejegyzéseket és értesíteni róluk az ismerősöket? Vajon nyomon lehet-e követni, hogy munkaterületünk elismert szakértői milyen cikkeket olvasnak a nap folyamán?

Az első két kérdésre bárki tudna válaszolni, hiszen a legtöbben használják a böngésző könyvjelző szolgáltatását, valamint sok oldal rendelkezik olyan funkcióval, amely révén e-mailben elküldhető a kiválasztott cikk. A művelet nagyszámú hírforrás esetén azonban felettébb időigényes lehet: egyesével kell megnyitni az oldalakat, kiválogatni az új frásokat, majd minden ismerősnek külön üzenetet küldeni arról, hogy azon a címen érdekes információ található. A harmadik kérdés viszont továbbra is nyitott: ha olyan személyek által érdekesnek talált cikkeket kellene követnünk, akiket nem ismerünk, akkor megtehetjük-e ezt valamilyen módon?

A nagyüzemi hírfogyasztók már régóta használják az RSS-t. A Really Simple Syndication kifejezés olyan hírforrást jelöl, amely elsősorban a számítógép által értelmezhető formában tárolja a weboldalon található híreket, a feedek, azaz csatornák feldolgozását és megjelenítését pedig már a különböző RSS-olvasó programok végzik. Újabban a böngészők és a levelezőprogramok is támogatják ezt a funkciót, ráadásul saját működésüknek megfelelően (például a Mozilla Thunderbird levelezőkliens minden egyes új hírt úgy jelenít meg,

mintha külön e-mail lenne). A programok működése automatikus, meghatározott időközönként kéri le a csatornák változásait, így nem a felhasználóknak kell végiglátogatniuk az egyes oldalakat, hanem gyakorlatilag „házhöz jönnek” a hírek. Attól pedig nem kell félni, hogy egy fontos weboldalnak nincs hírcsatornája, az utóbbi időben ugyanis ez olyan alapvető elvárás lett, hogy nem tekinthető komoly lapnak az, amelynek nincsen RSS-forrása.

Az ilyen típusú hírolvasásra szánt Google-alkalmazás, a Google Reader kimagaslóan jól használható. Az on-line program közös lapon jeleníti meg az összes beérkezett hírt, és az oldalt görgetve nemcsak folyamatosan olvassa be a többi, hanem a képernyőn áthaladó cikkeket olvasottnak is jelöli. Mindemellett közösségi funkcióval is bír: egyetlen gombnyomással vagy kattintással megoszthatóak az egyes tartalmi elemek, így a Google-hozzáféréssel rendelkező ismerősök a saját Google Reader-felületükön láthatják is, hogy barátjuk mely cikket találta különösen érdekesnek. Az ilyen megosztásokhoz ráadásul megjegyzések is fűzhetők, így a személyes ajánlás újabb motiváló tényező lehet az elolvasásokhoz.

Pár hete indult a Turulmeme (www.turulmeme.com) nevű oldal, amely a megosztott információk hírcsatornáit osztja meg. A megosztás megosztása bár bonyolultnak hangozhat, tulajdonképpen egyszerű dolgot takar: a tagok által érdekesnek tartott oldalakat rendez sorba annak alapján, hogy hányan jelölték meg érdekes hírként saját Google

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Reader-oldalukon. Az algoritmus ráadásul nemcsak ezt az értéket veszi figyelembe, hanem az adott íráshoz fűzött hozzászólásokkal is számol. A kapott eredmények szűrhetőek, a web2.0 szellemiségéből adódóan címkek szerint is lehet navigálni köztük, és természetesen a legnépszerűbb hírekből szintén készül hírcsatorna, amelyet megintcsak követhetünk az RSS-olvasóban.

A hírcsatornák olvasása és megosztása egyelőre meglehetősen szűk réteg játszótérre; a Turulmeme tartalma is arról árulkodik, hogy legfőképpen az információtechnológiai szektorban dolgozók használják. Az mindenesetre világosan látható, hogy ez rendkívül hatékony módja az információéhség gyors kielégítésének, ráadásul az IT-szakemberek általában szeretik is megosztani másokkal, ha valami érdekesre bukkanak. A működés elve azonban világos, és idővel ez a fajta tartalomfogyasztás is annyira elterjedhet, akárcsak az úrkutatás mellékterméke, a teflon.

Az evangélikus portálnak az október végi átalakítása óta van RSS-csatornája, így – e tekintetben felzárkózva a többi történelmi egyházhoz – már semmi akadály nincs, hogy ismerőseinknek hatékonyan tudjuk ajánlani az egyházi híreket.

■ NAGY BENCE

Adventi teológusnap Aszódon

Advent mindig izgalmas időszak számomra. A teológusotthon lakói közül szinte mindenki gyülekezeti szolgálatra indul az Úr érkezését hirdető vasárnapokon szerte az országba. Vannak, akik szuplikálni mennek, mások teológusnapra. Ellátogatunk gyülekezetekbe, hogy szolgálataink által bizonyosságot tegyünk a feltámadott Jézus Krisztus evangéliumáról.

Advent első vasárnapján Szarvasra és Aszódra indultak teológusnapra küldöttök, én az utóbbi csoportban vettem részt. Teológiai tanulmányaim alatt ez volt az ötödik alkalom, ám ez különösen is pozitív emlék marad számomra. Nemcsak azért, mert testvéri szeretettel fogadtak bennünket, hanem azért is, mert teológustársaimmal az együttes munka örömét élhettük át ismét.

A délelőtti főistentiszteleten dr. Szentpétery Péter, az Evangélikus Hittudományi

Egyetem Vallás- és Társadalomtudományi Tanszékének vezetője hirdette az ígét, a liturgiában két hallgató segédkezett. A délutáni szeretetvendégségen énekeltünk, furulyáztunk, színdarabot adtunk elő, áhítatot tartottunk, és közösen imádkoztunk. Délben közelebről is megismerhettük a gyülekezetbeli családok életét – hétköznapi örömeiket és nehézségeiket –, hiszen családoknál ebédelhettünk. *Lőrincz Csaba* lelkész úr – középiskolai lelki atyám – ezenfelül több alkalmat is teremtett a gyülekezet tagjaival való személyes találkozásokra és beszélgetésekre.

Hasznosnak tartom ezeket a vasárnapokat: ilyenkor igazán közel kerülhetünk a lelkési munka lényegéhez. Egyikünknek különösen is jelentős esemény volt ez az aszódai vasárnap, ugyanis Szlovéniából érkezett teológustársunk először szolgálhatott magyarul, magyar is-

teniszteteleten. Jó megtapasztalni, hogy Isten gazdagon megáldja igyekezetünket – ha valamit, akkor Isten Lelkének munkáját igazán lehetett érezni a teológusnapon.

És hogy mekkora „sikert” érünk el a gyülekezetben? Azt a „sütímérővel” lehet megállapítani, amikor este süteményekkel megrakott dobozokkal felpakolva újra találkozunk a kollégiumban. Az otthon maradtok fanyar humorral mindig ezek mennyisége alapján mérik le, hogy ki milyen jól prédikált, végezte szolgálatát. Ezen a vasárnapon mi nyertünk...

A csoportot alkották: dr. Szentpétery Péter, *Chikán Katalin* (V. évf.), *Varga Diána* (IV. évf.), *Szell Éva* (II. évf.), *Jambrik Zsolt* (II. évf.) és *Andrejek Mitja* (II. évf.).

GYÖRFI JUDIT,
az Evangélikus Hittudományi Egyetem
harmadéves hallgatója

A felelősség recesszió idején is kötelez

Karácsonyi ajándék Béres Csepp több mint 62 millió forint értékben

▶ **Több mint 62 ezer üveg Béres Cseppet adott át december 4-én a tíz legnagyobb országos karitatív szervezetnek a Béres Alapítvány elnöke, Béres Klára. Az adomány – melynek piaci értéke több mint 62 millió forint – nagy része már karácsonyra eljut a rászorulókhöz.**

Id. dr. Béres Józsefnek, a Béres Csepp feltalálójának példáját követve a Béres Alapítvány is igyekszik immár tizenöt éve a lehető legtöbbet tenni az emberek megsegítéséért. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően most is a rászorulókat közvetlenül segítő szervezetekkel összefogva juttatják el adományukat – több mint 62 ezer üveg Béres Cseppet – a leginkább segítségre szorulóknak.

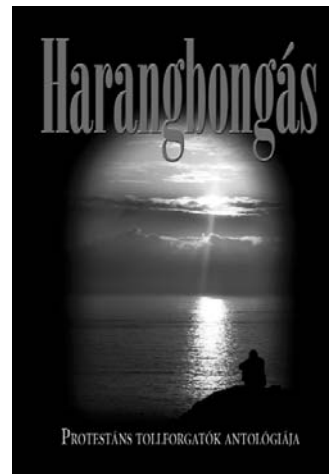
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat – képviselő Béres Klára mellett álló – vezetője, *Kozma Imre* elmondta: „Mindannyiunk nevében szívből szeretném örömet és köszönetemet kifejezni, hogy a már közelgő karácsonyi ünnepekre is sok rászorulóhoz eljuthat a Béres Alapítvány nagylelkű ajándéka. A tá-

mogatások sajnos már érezhetően apadnak, ezért még nagyobb jelentőséggel bírnak az ilyen példamutató, önzetlen, valóban a szeretet táplálta adományok, mint amilyeneket a Béres Alapítványtól kapunk évek hosszú sora óta.”

A támogatott tíz legnagyobb országos karitatív szervezet: Magyar Katolikus Karitás, Magyar Máltai Szeretet-

szolgálat, Magyar Vöröskereszt, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Magyar Hospice Alapítvány, Rákbeteg Országos Szövetsége, Magyar ILCO Szövetség, Magyar Rákellenes Liga, „A rák ellen az emberért, a holnapért” Alapítvány, Nyugdíjasklubok és Idősek „Életet az éveknél” Országos Szövetsége.

▶ EvÉlet-infó

Protestáns antológia

Az *Evangélikus Élet* több állandó szerzőjének írását is tartalmazó kötet Budapesten kiadónk Üllői úti könyvesboltjában, illetve a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban is kapható, de előfizetőink – utánvétellel – közvetlenül szerkesztőségünkötől is megrendelhetik (1085 Budapest, Üllői út 24.; telefon: 1/317-1108, 20/824-5519).

Protestáns Újságírók Szövetsége
Budapest, 2008
218 oldal, 145×205 mm, keményítáblás
ISBN 978-963-0660-75-4
Ára 2500 Ft.

16 OLDALON, SZÍNESBEN, NAGYOBB BETŰKKEL

Tisztelt Olvasóink és Előfizetőink!

▶ **Lapunk múlt heti számában már olvashatták, hogy 2009-ben az *Evangélikus Élet* lapszámonként 250 forintba kerül majd. Ennek következtében az éves előfizetési díj 13 000 Ft, a féléves 6500 Ft, a negyedéves 3250 Ft, az egyhavi pedig 1085 Ft lesz.**

Előfizetői támogatói akció

Tisztában vagyunk azzal, hogy bizonyára most is lesznek, akik nem tudják vállalni a megnövekedő terheket. Ezért – ahogyan ezt tavaly is tettük – szeretnénk segíteni nekik abban, hogy mégis tovább olvassák a lapot. Azt kérjük előfizetőinktől: ha módjuk van rá, akkor az előfizetési díjnal nagyobb összeget juttassanak el kiadónkhoz, hogy a befolyt összeggel támogatni tudjunk olyan olvasóink előfizetését, akik számára a megemelkedő díjak anyagi nehézségeket okoznak. Várjuk azok jelentkezését is, akik anyagi okok miatt kényszerülnének a lap előfizetésének lemondására.

Tavaly novemberben meghirdetett támogatói akciónk egyébként a vártnál is nagyobb sikert hozott. Az elmúlt egy évben háromszáz előfizetőtől kaptunk nagyobb összeget a szükségesnél; az összegyűlt támogatás valamivel több mint félmillió – 528 290 – forint volt. Ezúton is köszönjük ezt mindazoknak, akik fontosnak tartották, hogy támogassák azokat, akik csak így módon juthatnak hozzá rendszeresen lapunkhoz.

Páratlan páros kedvezmény

Páratlan páros kedvezményünk keretében továbbra is jelentős kedvezménnyel hosszabbíthatja meg előfizetését, ha egy új előfizetőt toboroz az *Evangélikus Élet* olvasótáborába – ráadásul az új előfizető is kedvezményben részesül!

Ha Ön negyed évvel hosszabbítja meg előfizetését, akkor további egy hónapig ingyen kapja újságunkat. Dönthet ennél nagyobb időtartamú hosszabbítás mellett is, ez esetben arányosan nő az „ajándék hónapok” száma: féléves előfizetéshez két, háromnegyed éveshez három, egész éveshez pedig négy további hónap az ajándék. Az „ajándék hónapokat” természetesen akkor írjuk jóvá az Ön szá-

mára, amikor az Ön által megnevezett személy ténylegesen előfizetett az *Evangélikus Életre*. Lapunk új előfizetői szintén előfizetésük időtartamának függvényében kapják majd további egy, két, három vagy négy hónapon át ingyenesen az *Evangélikus Életet*.

További fontos és praktikus tudnivalók

- Előfizetőink aktuális előfizetésük lejártá előtt postai úton kapják meg a nevükre szóló előfizetési díjbekérő levelet. Előfizetésüket a levélhez mellékel csekkszelvény felhasználásával újíthatják meg. (Ha nem kapnak csekket, az azt jelenti, hogy még nem járt le az előfizetésük. Amíg nem értesítjük Önöket, addig ne fizessenek be semmilyen összeget!)
- Lapunkban időnként más szervezetek (esetenként kiadók) is elhelyeznek csekkeket, de ezeken nem lehet az *Evangélikus Életre* előfizetni!
- Azon előfizetőink, akik bankon keresztül, havonkénti átutalási megbízással rendezik előfizetésüket, egyrészt egyeztessék munkatársunkkal, hogy hol tart az előfizetésük, másrészt a havonta átutalandó összeget ne felejtsek el 1085 forintra módosítani.

Ha a támogatási akcióval, a páratlan páros kedvezménnyel vagy saját előfizetésükkel kapcsolatban bármilyen kérdésük, észrevételük van, forduljanak bizalommal közvetlenül a szerkesztőséghez; munkatársunk, *Vitalis Judit* készséggel áll rendelkezésükre.

Az *Evangélikus Élet* szerkesztőségének elérhetőségei: 1085 Budapest, Üllői út 24. Telefon: 1/317-1108; 20/824-5519. Fax: 1/486-1195. Elektronikus leveleiket a judit.vitalis@lutheran.hu e-mail címre küldhetik el.

Még mielőtt elfelejtenénk: azon előfizetőink között, akik 2009. január 6-án, vízkereszt ünnepén érvényes *Evangélikus Élet*-előfizetéssel rendelkeznek, sorsolást tartunk. A nyertes másodmagával térítésmentesen részt vehet a balatonszárközi Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon 2009. május 29. – június 1-jei, pünkösdői hosszú hétvégéjén!

■ KENDEH K. PÉTER,
a Luther Kiadó igazgatója

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az *Evangélikus Életet*

- egy hónapra: 1085 forintért fél évre: 6500 forintért
 három hónapra: 3250 forintért egy évre: 13 000 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsé ki, és küldje vissza az alábbi címre:
Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24. (A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)
A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse *Vitalis Judit*ot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Nemzetközi tudományos konferenciát rendez Religion and Democracy: Challenges and Prospects címmel az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem, a Center of Ethics and Global Politics (LUISS Egyetem, Róma) és az MTA Filozófiai Kutatóintézete december 15-én délelőtt 10 órától és 16-án délelőtt 9.30-tól az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) dísztermében. Az angol nyelvű konferenciára minden érdeklődőt szeretettel várunk a szervezők.

HIRDETÉS

Angol nyelvű evangélikus istentisztelet a Faszorban

December 21-én, vasárnap 9.45-től angol nyelvű istentisztelet lesz Budapesten, a faszori evangélikus templomban (Városligeti fasor) Aradi György lelkész és dr. Fabiny Tamás püspök szolgálatával. Az alkalomra és az azt követő kávézásra minden érdeklődőt szeretettel hívnak.

Kedves Olvasóink! A december 21-i dátummal 24 oldalon megjelenő összevont, ünnepi lapszám lesz az ÉvÉlet idei évfolyamának utolsó száma. Ára 398 Ft.

Az Ordass Lajos Baráti Kör az évi rendes közgyűlése után – december 18-án, csütörtökön 17.30-kor – összejövetelt tart a kelenföldi alsó gyülekezeti teremben (bejárat a Magyar István utca felől). Ezen Böröcz Enikő előadását hallgatjuk meg Az elfelejtett áldozat: Csaba Gyula péteri lelkész címmel. Záróhívatot tart Missura Tibor nyugalmazott lelkész.

A Lutheránia énekkar Karácsonyi oratórium című CD-je, amely tavaly karácsony előtt elfogyott, most újra kapható a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1052 Budapest, Deák tér 4.).

APRÓHIRDETÉS

60 éves, 158/60, gyermektelen, egyedül élő nyugdíjas vagyok. Egyszerű, rendezett körülmények között élek egy vidéki városban. Meghitt, békés családi életre vágyom, bízom benne, hogy képes lennék a megértő feleség, jó nagymama szerepét vállalni, ezért megismerkednék korban hozzám illő, korrekt, józan életű, nem dohányzó férfival. A válaszokat „Egymás terhét hordozzátok” jellegre a szerkesztőség címére várom.

Harangtornyok belső szervizelése. Gombos Ferenc – tel.: 30/505-0546 (az esti órákban); e-mail: gombosmi@invitel.hu.

www.atars.hu – Zsuzsanna társközvetítő: 1/266-5401; 20/988-6839.

Pályázati felhívás

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) vezetősége pályázatot ír ki az egyesület jogelődjének, a Magyarhoni Ágostai Hitvallású Evangélikus Misszióegyesület (MÁHEM) megalakulásának századik évfordulójára teológusok, doktoranduszok és lelkészek részére.

A pályázat célja: a teológusok figyelmének felhívása a külmiszió munkájára; a száz évvel ezelőtt alakult egyesületnek és jogutódjának, az EKME-nek az értékelése és a jövő útja.

A pályázat lehetséges címei:

- Missziói koncepció a 20. században
- Európa mint missziói terület a 21. században

A dolgozat terjedelme: 10-12 ezer karakter (körülbelül tíz oldal). A beadás módja: CD-n és papíron.

Pályadíjak: 1. díj: 50 ezer forint és a nyertes pályamű felolvasása a külmiszió ünnepén; 2. díj: 40 ezer forint; 3. díj: 30 ezer forint. Továbbá a díjazott műveket megjelentetjük valamely folyóiratban vagy külön kiadványban.

Beadási határidő: 2009. augusztus 31. Eredményhirdetés és felolvasás: 2009. október 9-én, a külmiszió ünnepén. Információ és beadás Brebovszky Péter Márta társelnöknek: 20/824-2791 vagy marta.pinter@lutheran.hu.

A hónap könyve akció – december

Bozóky Éva: Szárnyasoltár

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen! Az evangélikus könyvesboltban történő vásárlás vagy közvetlenül a Luther Kiadótól való megrendelés esetén az adott hónapban 30%-os kedvezményben részesül.

http://bolt.lutheran.hu/ • E-mail: kiado@lutheran.hu
Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból december 14-étől december 21-éig

VASÁRNAP

10.45 / m1

Békéscsabai templomok (18')
1745-ben idősebb Tessedik Sámuel lelkész buzgó fáradozása nyomán épült fél év alatt Békéscsaba első téglatemploma, a Kistemplom. Ez volt az első téglából épült evangélikus templom a török kiűzése után a Tiszántúlon. Később ez az istenháza kicsinek bizonyult, ezért 1807-ben letették a Nagytemplom alapkövét. Az új hajlék építése azonban a napóleoni háborúk miatt csúszott, így felszentelésére csak 1824-ben került sor. A két egymással szemben található épület mellett a film Békéscsaba harmadik evangélikus templomát, az erzsébethelyit is bemutatja.

CSÜTÖRTÖK

9.25 / m2

Magyarország nemzeti parkjai (magyar ismeretterjesztő filmsorozat) (25')
A Körös–Maros Nemzeti Park
15.06 / Hír Tv
Letűnt világ (fekete-fehér magyar dokumentumfilm, 2008) (20')
16.45 / Duna Tv
Szász vártemplomok Erdélyben (magyar dokumentumfilmsorozat, 2008) (24')
Szászfehéregyháza – Mese
19.25 / PAX
Kitöltött űr (portréfilm) (33') Szita István evangélikus lelkész
20.00 / Duna Tv
Prágai tavasz '68 (oszcstrák dokumentumfilm, 2008) (99')

HÉTFŐ

13.30 / Kossuth rádió

Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórása
14.25 / Duna Tv
Rokonok + 10 év (magyar dokumentumfilm, 2008) (40')
15.10 / PAX
Arcélek (magyar dokumentumfilm-sorozat, 2008) (26')
Beer Miklós megyés püspök
20.00 / Duna II. Autonómia
Minoritatus Mundi (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 1996) (41')
23.10 / Duna Tv
Hanukarácsony (magyar dokumentumfilm, 2008) (54')
00.10 / m1
Tudom, ki vagy te (spanyol-argentin filmdráma, 2000) (103')

PÉNTEK

11.15 / M. Katolikus Rádió

Musica Sacra
Az ökumené jegyében
13.50 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008
100/90. rész
Liszt: Benedictus
14.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője:
Kodály Zoltán
V. rész: „Dicsérvételek az Urat!”
17.05 / PAX
A harangok szóltak, szólnak... (ismeretterjesztő film) (30')
19.00 / Duna Tv
Sportszavak gálája 2008 (magyar szórakoztató műsor, 2008) (120')
20.00 / Zone Europa
Nyomorultak (angol filmdráma, 1978) (150')

KEDD

10.35 / PAX

Tegnap, ma és mindörökké (68')
Pintér Béla és a csemeték koncertje
12.20 / HBO
Végtelen hit (amerikai filmdráma, 2006) (111')
13.23 / Bartók rádió
Az Ewald rézfúvós kvintett toronyzene-felvételeiből
16.30 / m2
A tatárok Magyarországon (ismeretterjesztő film, 2006) (45')
17.40 / PAX
Invocatio Musicalis
Korál- és zoltárfeldolgozások
19.00 / Duna Tv
II. János Pál – A béke pápája (olasz-amerikai-lengyel életrajzi dráma, 2005) (40')
I. rész

SZOMBAT

12.05 / Duna Tv

Isten kezében (26')
13.54 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008, 100/91. rész
Lili Boulanger: 24. zoltár
15.05 / Duna Tv
Szerzetesrendek Magyarországon – A pálosok (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2005) (29')
15.40 / Duna II. Autonómia
Együtt határok nélkül – Szent Imre millenniumi emléktúra (magyar ismeretterjesztő filmsorozat, 2008)
19.00 / PAX
Családfa (evangélikus családi magazin) Hitélet és családtervezés
20.15 / m1
Az ismeretlen katona (kanadai-izlandi-angol film, 2005) (101')

SZERDA

13.49 / Bartók rádió

A Biblia éve 2008
100/88. rész
Sugár Miklós: Pater noster
14.34 / M. Katolikus Rádió
Pilisinszky János: Karácsony
20.10 / m1
Aranyág 2008 (100')
„A felnőttek dönthetnek, a gyerekek nem”
20.15 / Duna Tv
A világrököcs kincsei (német ismeretterjesztő filmsorozat, 2001) (15')
Reichenau – Kolostorsziget a Bodon-tavon
21.20 / PAX
Máté-passió (koncertfilm) (59')
21.40 / Duna II. Autonómia
Aranyáskány (magyar filmdráma, 1966) (85')

VASÁRNAP

10.35 / m1

Egyházi naptár
10.45 / m1
Evangélikus magazin
11.15 / m1
Református ifjúsági műsor
Átélni Jézus szabadítását
11.20 / m1
A Biblia éve
A Művészetek Palotájában
11.45 / m1
A nemeskéri evangélikus templom
14.00 / Bartók rádió
Karácsonyt várva
14.30 / Duna II. Autonómia
A szeretet lángja (magyar dokumentumfilm, 2008) (15')
21.00 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008
100/92. rész
Haydn: A teremtés (oratórium)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Tudom, hogy az én megváltóm él... Jób 19,25 (Zsid 7,25; Mt 11,2–6/7–10); 1Kor 4,1–5; Zsolt 68,20–36) Mai igénk így folytatódik: „...és utoljára megáll a por fölött...” Károli nem tudott ellenállni a hitvallás vágyának; „porom felett megáll” – írja. Az Élő megáll a por felett, aki én vagyok. Jézustól már azt is tudjuk, hogy ez a megállás nem a bírói ítélet magasából vizsgálja halandó életünket, hanem tele van szájalommal, könnyel és együttérzéssel. A naini ifjúnál szánakozik, Lázár sírjánál sír. Az Élő megáll a por felett, aki én vagyok. Én az ő pora vagyok. Ezért tudom, hogy nem fúj el a szél, bármily gonosz legyen is.

Hétfő

Ahelyett, hogy ezt mondanák nekik: Nem vagytok népem! – ezt mondják: Az élő Isten fiait vagytok! Hős 2,1b (Róm 8,14; Mt 3,1–6; Ézs 66,1–4) Hóseás prófétának „Nem népem”-nek kellett neveznie a második gyermekét. Már volt ekkor egy lánya. Az ő neve „Nincs irgalom” volt. Isten kérésére tette mindezt, prófétait cselekedetként; az ő élete jellel vált Isten népe számára. Néha mégis arra gondolok, micsoda sorsa lehetett annak a szegény fiúnak... Vajon meg tudott-e küzdeni – késői Jákóbként – valamiféle áldásért? Mi ezzel a névvel élünk: „Enyém vagy”, mégis milyen könnyen válunk átokká!

Kedd

Megvetett volt, és emberektől elhagyott, fájdalmak férfia, betegség ismerője. Ézs 53,3 (Mk 15,17–19; Mt 3,7–12; Ézs 66,5–17) Én voltam, aki megvettem, ő nem vet meg engem. Én voltam, aki elhagytam, ő nem hagy el engem. Én voltam fájdalmaim okozója, ő nem hagy el fájdalmaimban. Én vagyok a betegsége, ő meggyógyít engem.

Szerda

Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békeség, és az emberekhez jóakarát. Lk 2,14 (1Sám 2,30b; Lk 1,26–38; Ézs 66,18–24) Egyszer gyerekkorunkban a bátyámmal belopóztunk abba a szobába, ahol a karácsonyfa állt, és előre megnéztük az ajándékokat. A szüleink azt mondták, elrontottuk a meglepetést. Erre az angyalénekre azonban nem tudok várni karácsonyig. Nem tudom megvárni a pásztorokat, nem tudom megvárni, amíg besötétedik. Ha az angyalok nem kiáltják, kiáltom én. Mert már ma kell ez az ég felé szálló dicsőség, és már ma kell ez a békeség.

Csütörtök

Tedd meg mindazt, ami a kezéd ügyébe esik, és amirehöz erőd van. Préd 9,10 (2Thessz 2,16–17; 1Thessz 5,16–24; Lk 1,1–17) A két ígét ma ez a szó köti össze: erő. Amirehöz erőd van. Sokszor azt hiszem, ehhez vagy ahhoz már nincs erőm. Ahhoz, hogy megtegyünk mindent, Isten ad bátorságot, kedvet és energiát. Ez az ige hadat üzen mai lustaságomnak.

Péntek

Így szól az Úr: Ha megtérsz, megengedem, hogy újból szolgálatomba állj. Jer 15,19a (Kol 2,6; 2Kor 1,18–22; Lk 1,18–25) Szegény Jeremiás! Elpanaszolja, hogy mennyire becsapottnak érzi magát, erre Isten azt mondja: térj meg! Nem ápolja hitelenségét, nem gondolja magányát. De hát mit is mondhatna mást? Abból a depresszióból ez volt az egyetlen kiút. Mint ahogy talán mindenből, ami átok, elvesztés, magány vagy hitelenség, ez az egyetlen kiút.

Szombat

Futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért. Fil 3,14 (5Móz 16,20; Jel 5,1–5; Lk 1,26–38) Szombaton inkább leállna az ember. Túl sok a hétköznapi futás, túl sok a cél, túl fáradtak vagyunk már minden újabb futáshoz, minden újabb célhoz. Akik ilyenkor kirándulni indulnak, talán mégis megértik ezt az érzést. Nem robot az, ami felé tartunk, hanem boldog fáradtság, a ránk váró nagyszerű utak, a valódi célok, távoli titkok.

■ KOCZOR TAMÁS

HIRDETÉS

Pályázat óvodáink számára

A 2008-ban megrendezett Apróval az apróért akció keretében összegyűlt mintegy 1,8 millió Ft-ot egyházunk pályázat keretében kívánja szétosztani.

Az evangélikus óvodák a következőkre pályázhatnak:

I. Eszközfejlesztés: a) bútorok; b) udvari (kültéri) játékok; c) beltéri játékok; d) készségfejlesztő játékok; e) óvodai ismeretterjesztő anyagok beszerzése; f) informatikai fejlesztés; g) hitéleti/vizuális/zenei/irodalmi nevelés.

II. Személyi célú támogatás: a) továbbképzés az óvónők és dadák részére; b) óvodai programok, projektek támogatása (az adott program, projekt részletes leírását várjuk); c) kirándulások; d) idegnyelvel-oktatás; e) hitoktatás.

A rövid pályázatnak tartalmaznia kell a beszerzés célját vagy a tervezett program leírását, illetve a költségigényét. A pályázatokról háromfős szakmai bizottság dönt. A pályázatot 2009. január 31-ig kell beküldeni az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalának címére: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Evetel on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sador.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kendek K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendek@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendek K. Péter (peter.kendek@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10 340 Ft, európai országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetesek@evelet.hu címre várjuk.

